

Handreiking bodembeheer regio Noord-Holland Noord

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel

26 juni 2026

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Verantwoording

Titel	Handreiking bodembeheer regio Noord-Holland Noord
Opdrachtgever	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Projectleider	Robin Kelder
Auteur(s)	Sanne Kruize - Smouter
2e lezer/Kwaliteitsborger	Wim Dorgelo en Arno Velthorst
Kenmerk	R002-1301407ESM-V03-sss-NL
Aantal pagina's	40 (exclusief bijlagen)
Datum	26 juni 2026
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking.
	Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Inhoud

1 Inleiding en inhoud 5
1.1 Bevoegd gezag en vaststelling 6
1.2 Geldigheidsduur 7
1.3 Inhoud 7
2 Regelgeving hogere overheden 7
2.1 Zorgplicht 8
2.2 Graven in de bodem 8
2.2.1 Tijdelijk uitnemen van grond 10
2.3 Toepassen van grond en baggerspecie 11
2.3.1 Functionele toepassing en hoeveelheid 11
2.3.2 Toetsen aan bodemvreemd materiaal en kwaliteitseisen 12
2.3.3 Specifieke vormen van toepassingen 13
2.3.4 Milieuverklaring bodemkwaliteit 14
2.3.5 Invasieve exoten 14
2.4 Opslaan van grond of baggerspecie 14
2.5 Saneren van de bodem 15
2.6 Grondwaterbeschermingsgebieden 15
3 Bodemfunctie en bodemkwaliteit 18
3.1 Bodemfunctiekaart 18
3.2 Bodemkwaliteitskaart 18
3.2.1 Ontgravingskaarten 18
3.2.2 Toepassingskaarten 19
3.3 Veiligheidsklasse 19
4 Regionaal beleid door middel van maatwerk 20
4.1 Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen 21
4.1.1 Variant: Gemeente Dijk en Waard 22
4.1.2 Variant: Gemeente Den Helder 23
4.1.3 Variant: Gemeente Texel 23
4.2 Oude woongebieden 23
4.3 Gebieden met de functie Wonen of Industrie 23
4.4 Wegen, sporen en bermen met de functie Industrie 25

4.5 Bodemvreemd materiaal 27
4.5.1 Variant: Gemeente Dijk en Waard 27
4.5.2 Variant: Gemeente Texel 28
4.6 (Voormalige) bollenteelt-, fruitteelt- en boomgaardpercelen 28
4.7 Regionale waterkeringen 29
4.8 Toepassen van grond in duingebieden 30
4.9 Toepassen van grond in de “Oostpolder” (gemeente Hollands Kroon) 31
5 Regionale invulling van landelijk beleid 31
5.1 Voormalige stortplaatsen 31
5.2 Ontgraven van grond dieper dan 2 m-mv 32
6 Eisen aan bodemonderzoeken en partijkeuringen 33
6.1 Specifieke eisen bodemonderzoeken 33
6.2 Geldigheidsduur 33
6.3 Data-eisen 33
6.4 Bodemonderzoeken vs. bodemkwaliteitskaart 34
7 Grondverzet in de praktijk 34
7.1 Vooronderzoek 35
7.2 Graven 36
7.3 Opslaan 36
7.4 Toepassen 36
8 Melden, toezicht en handhaving 37
8.1 Inleiding 37
8.2 Melden 37
8.3 Toezicht en handhaving 38
9 Vaststellingsprocedure en mandatering 39
9.1 Vaststellingsprocedure 39
9.2 Delegatie bevoegdheden van de raad naar het college 39

Bijlage 1 Bodemfunctiekaart
Bijlage 2 Ontgravingskaarten
Bijlage 3 Toepassingskaarten
Bijlage 4 Conceptregels ten behoeve van het omgevingsplan
Bijlage 5 Wijzigingen ten opzichte van de voormalige Nota’s bodembeheer

1 Inleiding en inhoud

Voor u ligt de Handreiking bodembeheer van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord ondersteunt de gemeenten in hun bodemtaken. In deze Handreiking spreken wij steeds over de regio Noord-Holland Noord of simpelweg de regio.

Voor de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 was de Nota bodembeheer een instrument waarin door gemeenten gebiedsspecifiek beleid vastgesteld kon worden op het gebied van duurzaam omgaan met grond. Na de invoering van de Omgevingswet kunnen de gemeenten nog steeds het landelijk beleid aanpassen, maar het middel Nota bodembeheer bestaat niet meer. In plaats daarvan moet de gemeente maatwerkregels opnemen in het omgevingsplan. De vorm van de maatwerkregels is echter veel meer juridisch en daardoor moeilijker te doorgronden. Om meer toelichting te geven bij de regels en deze op te schrijven in begrijpelijke taal is deze Handreiking bodembeheer opgesteld. Benadrukt wordt dat de regels pas gelden zodra ze ook in het omgevingsplan zijn opgenomen.

Een ander instrument voor het maken van lokaal beleid is het afgeven van een maatwerkvoorschrift. Dit geldt echter maar voor één enkele initiatiefnemer en is daarmee een goed middel voor zeer uitzonderlijke situaties of specifieke uitzonderingsgevallen voor projecten met een groot maatschappelijk belang waarvoor de algemene regels of de regels uit het omgevingsplan niet afdoende zijn.

De regio Noord-Holland Noord geeft al geruime tijd (via de eerdere Nota's bodembeheer) invulling aan grondverzetbeleid waarbij is ingezet op het voorkomen van verslechtering van de bodemkwaliteit in de regio. Uit deze actualisatie (die in feite ook een evaluatie is van het tot nu toe gevoerde beleid) blijkt dat dit gelukt is. De geactualiseerde bodemkwaliteitskaart laat zien dat in de regio Noord-Holland Noord de bodemkwaliteit vergelijkbaar is met de kwaliteit zoals die in de eerdere bodemkwaliteitskaarten is vastgesteld. Voorgaande is de reden dat deze actualisatie overwegend beleidsneutraal wordt uitgevoerd.

In deze Handreiking zijn de voorschriften opgenomen voor het grondverzet waarbij:

- Er zoveel mogelijk wordt ingezet op het hoogwaardig hergebruik van grond binnen de regio
- Er zoveel mogelijk uniform beleid wordt opgesteld voor de gemeenten om zo het grondverzet tussen de verschillende gemeenten te vereenvoudigen

1.1 Bevoegd gezag en vaststelling

In tabel 1.1 is een overzicht gegeven van de relevante activiteiten en bevoegde gezagen.

Tabel 1.1 Verdeling bevoegd gezag

Activiteiten	Bevoegd gezag
Toepassen van grond en baggerspecie op of in de landbodem binnen de gemeente, in gemeentelijke wateren en binnen inrichtingen	College van Burgemeester en Wethouders (B&W)
Toepassen van grond en baggerspecie in oppervlaktewater binnen beheergebied van het waterschap	Waterschap (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier)
Toepassen van grond en baggerspecie binnen 'complexe bedrijven'	Provincie of het Rijk
Toepassen en verspreiden van grond en baggerspecie in Rijkswateren of Rijkswegen	Rijkswaterstaat
Activiteiten (onder andere erkenning van personen en instellingen) die vallen onder de Kwaliteitsborging van bodemintermediairs (KWALIBO)	IL&T

De maatwerkregels die horen bij deze Handreiking bodembeheer moeten worden opgenomen in het omgevingsplan van alle betrokken gemeenten. Pas wanneer een gemeente dat gedaan heeft, zijn de regels ook geldig.

De bodemkwaliteitskaart van de regio Noord-Holland Noord[1] kan worden gebruikt als bewijsmiddel voor grondverzet. Deze hoeft niet in het omgevingsplan te komen, maar kan als losstaand document blijven bestaan. Wel moet deze vastgesteld worden door de afzonderlijke gemeenteraden van alle gemeenten.

Het wijzigen van het omgevingsplan en het vaststellen van de bodemkwaliteitskaart is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) waarop de uniforme openbare voorbereidingsprocedure (afdeling 3.4 Awb) van toepassing is. Bij het besluit door de gemeenteraden van de gemeenten kan een delegatiebesluit worden genomen waarbij de volgende taken zijn gedelegeerd naar de colleges van de gemeenten. Dit is nader toegelicht in hoofdstuk 9 van deze Handreiking.

Bij erkenning van een bodemkwaliteitskaart van een andere gemeente wordt altijd getoetst of deze kaart van een vergelijkbare kwaliteit is als de eigen bodemkwaliteitskaart. Aspecten die hierbij bepalend kunnen zijn:

- Classificering op basis van het gemiddelde
- Aantallen waarnemingen
- Opgesteld voor minimaal standaardpakket bodem, PFAS-28 pakket en OCB-pakket en andere aanwezige diffuse verontreinigingen
- Wijze van uitsluiten van locaties

[1] Bodemkwaliteitskaart Regio Noord-Holland Noord, TAUW, R001-1301407HRO-V02, d.d. 17-04-2026

Als geen erkenning heeft plaatsgevonden dient een andere geldige milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van de grond te worden aangeleverd, zoals een partijkeuring uitgevoerd conform het daarvoor geldende protocol.

1.2 Geldigheidsduur

Onder het Besluit bodemkwaliteit was de Nota bodembeheer in principe 10 jaar geldig. Deze termijn is vervallen onder de Omgevingswet. Het is nu aan het bevoegd gezag te bepalen hoe en wanneer het hergebruiksbeleid wordt geactualiseerd. Het bevoegd gezag moet er zelf voor instaan dat grondverzet of hergebruik van grond en baggerspecie binnen zijn gebied op verantwoorde wijze plaatsvindt.

De Handreiking bodembeheer is gebaseerd op de bodemkwaliteitskaart. Ook hiervan is de voorgeschreven geldigheidstermijn (5 jaar) vervallen onder de Omgevingswet. Het bevoegde gezag moet zelf bepalen wanneer en hoe een actualisatie wordt uitgevoerd zolang deze maar verantwoord hergebruik faciliteert.

De Regio Noord-Holland Noord hanteert voor de geldigheid van de bodemkwaliteitskaart een termijn van 10 jaar. Na deze periode wordt bepaald of de bodemkwaliteitskaart nog voldoende actueel is. Wanneer de bodemkwaliteitskaart wordt geactualiseerd wordt ook beoordeeld of het geldende beleid nog passend is. Wanneer er eerder een directe aanleiding is om de bodemkwaliteitskaart of het bodembeleid aan te passen wordt dat eerder gedaan.

1.3 Inhoud

In deze Handreiking is het landelijke wettelijk kader opgenomen in hoofdstuk 2. Een korte omschrijving van de bodemfuncties en bodemkwaliteit van Noord-Holland Noord is opgenomen in hoofdstuk 3. In hoofdstuk 4 is het maatwerk opgenomen dat ook in het omgevingsplan opgenomen moet worden. In hoofdstuk 5 worden een aantal verduidelijkingen op het landelijke beleid gegeven. In hoofdstuk 6 worden eisen aan bodemonderzoeken en partijkeuringen besproken. Op basis van de voornoemde informatie en regels wordt in hoofdstuk 7 de praktische invulling van het grondverzet besproken. Vervolgens volgt een hoofdstuk (8) over melden, toezicht en handhaving. De Handreiking wordt afgesloten met informatie over de mogelijkheid tot het mandateren van het college (hoofdstuk 9).

2 Regelgeving hogere overheden

Voor het toepassen van grond en baggerspecie gelden de voorschriften uit het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en het Besluit en de Regeling bodemkwaliteit. Hierin zijn de algemene regels opgenomen maar is ook aangegeven waar maatwerkregels aan moeten voldoen.
Het Bal vormt onder de Omgevingswet het landelijke kader voor activiteiten die de fysieke leefomgeving en het milieu kunnen belasten. In feite vervangt het een groot aantal vroegere regelingen en brengt ze terug tot één uniforme set rijksregels die rechtstreeks werken, zonder dat er altijd een vergunning nodig is.

Een milieubelastende activiteit (MBA) is een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken. Hoofdstuk 3 van het Bal wijst de milieubelastende activiteiten aan waarvoor rijksregels gelden. Belangrijk om te vermelden is dat MBA's over tal van onderwerpen kunnen gaan. Vaak zijn ze aan een bepaalde bedrijfstak gekoppeld. Een aantal MBA's overstijgen bedrijfstakken. Hieronder vallen ook de regels voor bodem. In de rest van dit hoofdstuk bespreken we alleen de MBA's die bij grondroerende activiteiten van belang kunnen zijn.

Andere regels die betrekking hebben op grondverzet staan in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) en de onderliggende Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022). Hierin staan regels over kwaliteitsborging bij bodembeheer, de milieuverklaringen bodemkwaliteit en regels voor het verhandelen van bouwstoffen.

2.1 Zorgplicht

Net als in de oude wetgeving, kent ook de Omgevingswet zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen die redelijkerwijs weet dat een activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, deze gevolgen zoveel mogelijk moet voorkomen of beperken.

Er wordt onderscheid gemaakt in de algemene zorgplicht en de specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht is opgenomen in artikel 1.6 van de Omgevingswet en geldt altijd en voor iedereen.

De specifieke zorgplicht is van toepassing op milieubelastende activiteiten, zoals het graven in bodem, opslaan en toepassen van grond. Deze zorgplicht is beschreven in artikel 2.11. In lid 2 van dit artikel wordt beschreven hoe de specifieke zorgplicht minimaal moet worden ingevuld. Deze zorgplicht is bijvoorbeeld van toepassing wanneer er uit bodemonderzoek blijkt dat toe te passen grond een niet-genormeerde stof bevat. Met een risico-inschatting kan in zo'n geval in overleg met de gemeente besloten worden hoe er met de situatie omgegaan moet worden.

Gemeenten kunnen in hun omgevingsplan ook een specifieke zorgplicht opnemen, waarin de minimale invulling van zorgplicht wordt ingevuld. Dat geeft een waarborg voor de bescherming van het milieu zonder dat er heel erg veel regels opgenomen moeten worden.

2.2 Graven in de bodem

De activiteit graven omvat niet alleen het graven zelf, maar ook het zeven van de uitkomende grond (mits dit op dezelfde locatie gebeurt), tijdelijke opslag van de grond en het tijdelijk uitplaatsen van de grond.

Bij graven wordt in de regels onderscheid gemaakt in graven in grond met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde en graven in grond met een kwaliteit boven de interventiewaarde. De interventiewaarden voor de verschillende stoffen zijn opgenomen in Bijlage IIa van het Bal. In tabel 2.1 zijn de regels voor graven samengevat.
Belangrijk om op te merken is dat er voor graven bij een graafvolume <25 m^3 geen rijksregels zijn. Gemeenten kunnen hier maatwerk voor opstellen. Voor graven in een volume kleiner dan 25 m^3 boven de interventiewaarde zijn door middel van de bruidsschat standaard wel regels in het omgevingsplan van alle gemeenten opgenomen. Gemeenten hebben echter de mogelijkheid om deze regels te wijzigen of zelfs te laten vervallen.

Tabel 2.1 Toetsingscriteria graafcategorie

	≤ Interventiewaarde	> Interventiewaarde
Graafvolume < 25 m³		
Vindplek regels	**Geen Rijksregels**. De gemeente kan hiervoor wel maatwerk opstellen.	In het Bal zijn hier geen regels over opgenomen. In **paragraaf 22.3.7.2 van het omgevingsplan (bruidsschat)** staan wel regels. Deze gelden voor gevallen waarbij onder de Wet Bodembescherming (Wbb) een beschikking ernst en spoed is afgegeven, of wanneer uit de bodemkwaliteitskaart blijkt dat de grond diffuus tot boven de interventiewaarde verontreinigd is.
Melding/informatieplicht bij gemeente	n.v.t.	**Informatieplicht 1 week** voor uitvoering (artikel 22.131 omgevingsplan), m.u.v. tijdelijke uitname of spoedreparatie
Bodemvoorschriften	n.v.t.	**Tijdelijke opslag maximaal 8 weken** (artikel 22.132 omgevingsplan)
Kwalibo bij sanering/MKB	n.v.t.	**MKB** volgens BRL 6000 bij locaties waarbij door een schone afdeklaag gegraven wordt (artikel 22.133 omgevingsplan)
Graafvolume > 25 m³		
Vindplek regels	Mba graven <I (**paragraaf 4.119 Bal**)	Mba graven >I (**paragraaf 4.120 Bal**)
Melding/informatieplicht bij gemeente	**Informatieplicht 1 week** voor uitvoering m.u.v. tijdelijke uitname of spoedreparatie **(**artikel 4.1220 en artikel 4.1228 Bal)	**Melding 4 weken**, m.u.v. tijdelijke uitname (1 week) en spoedreparatie (na afloop) (artikel 4.1225 t\m 4.1228 Bal) **Eindmelding na 1 week** (artikel 4.1234)
Bodemvoorschriften	Gescheiden houden grond o.b.v. kwaliteitsklassen (artikel 4.1222 Bal) Tijdelijke uitname grond (artikel 4.1222a Bal) **Tijdelijke opslag maximaal 8 weken** (artikel 4.1223 Bal)	Gescheiden houden grond o.b.v. grondsoorten en kwaliteitsklassen (artikel 4.1230 Bal) Tijdelijk uitname grond (artikel 4.1230a Bal) **Tijdelijke opslag maximaal 8 weken** (artikel 4.1231)
Kwalibo bij sanering/MKB	n.v.t.	**Aannemer erkend volgens BRL7000** (artikel 4.132 Bal) **MKB volgens BRL 6000** bij afvoer van verontreinigde grond, graven door een schone afdeklaag of gescheiden ontgraven (artikel 4.1233)

De hoeveelheid regels is afhankelijk van het graafvolume en of de kwaliteit van de grond boven of onder de interventiewaarde ligt. Bij een graafvolume >25 m³ moet altijd worden voldaan aan de regels voor voorafgaand bodemonderzoek onder paragraaf 5.2.2 van het Bal om de bodemkwaliteit inzichtelijk te maken.

Opgemerkt wordt dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor stoffen waarvoor geen interventiewaarde is vastgesteld, de INEV-waarde beschouwd als interventiewaarde. Dat geldt bijvoorbeeld voor PFAS, vanadium en moderne gewasbestrijdingsmiddelen. Wanneer deze de INEV-waarde overschrijden moeten daarom ook de regels uit het Bal worden gevolgd die gelden voor een overschrijding van een interventiewaarde.

2.2.1 Tijdelijk uitnemen van grond

Bij de aanleg, vervanging en reparatie van ondergrondse infrastructuur zoals kabels, leidingen, rioleringen en bij graafwerkzaamheden in groenvoorzieningen, wordt grond tijdelijk ontgraven en weer toegepast. Deze tijdelijke uitname valt onder de Mba's voor graven (boven of onder de interventiewaarde).

In artikel 4.1222a van het Bal is beschreven dat tijdelijke uitname bij graven onder of gelijk aan de interventiewaarde mag wanneer:

- Het terugbrengen van de grond plaatsvindt op of nabij hetzelfde ontgravingsprofiel waar de grond tijdelijk is uitgenomen
- Er geen tussentijdse bewerking plaatsvindt, behalve het uitzeven van bodemvreemd materiaal

In artikel 4.1230a van het Bal is beschreven dat tijdelijke uitname bij graven boven de interventiewaarde mag wanneer:

- Het terugbrengen van de grond plaatsvindt in hetzelfde ontgravingsprofiel waar de grond tijdelijk is uitgenomen
- Er geen tussentijdse bewerking plaatsvindt, behalve het uitzeven van bodemvreemd materiaal

Er is dus een verschil tussen de mogelijkheden voor tijdelijke uitname boven en onder de interventiewaarde. Bij tijdelijke uitname bij graven onder of gelijk aan de interventiewaarde mag grond op of nabij hetzelfde ontgravingsprofiel worden toegepast.

Naast de bovenstaande voorwaarden uit de artikelen, wordt in de definitie van tijdelijk uitnemen (bijlage I Bal) nog genoemd dat de toepassing ook onder dezelfde omstandigheden moet plaatsvinden. In de artikelsgewijze toelichting op de artikelen 4.1222a en 4.1230a wordt daarvoor als specifiek voorbeeld genoemd dat bij het toepassen van grond die afkomstig is van onder de grondwaterstand en die wordt toegepast boven de grondwaterstand (of andersom), geen sprake is van gelijke omstandigheden. De grondwaterstand varieert binnen de regio sterk, maar ligt vaak binnen de ontgravingsdiepte van werkzaamheden aan ondergrondse infrastructuur en groenvoorzieningen. Daardoor moet de boven- en ondergrond vaak gescheiden ontgraven worden.

De grond is bij veel werkzaamheden aan ondergrondse infrastructuur in het verleden al eens sterk geroerd, waarbij de boven- en ondergrond vermengd zijn. Er is daarom geen feitelijk verschil tussen de boven- en ondergrond. Het enige onderscheid is in dit geval de grondwaterstand.

Dit betekent dat:

- Bij werkzaamheden in grond met een kwaliteit boven de interventiewaarde grond altijd exact in hetzelfde ontgravingsprofiel moet worden teruggeplaatst, waarbij dus gescheiden moet worden ontgraven

- Bij werkzaamheden in grond met een kwaliteit onder of gelijk aan de interventiewaarde geldt:
  - Wanneer werkzaamheden volledig boven de grondwaterstand plaatsvinden, mag alle grond binnen hetzelfde werk worden teruggeplaatst worden zonder gescheiden te ontgraven, mits de kwaliteit over de gehele ontgravingsdiepte gelijk is
  - Wanneer uit het vooronderzoek blijkt dat de grond reeds sterk geroerde grond is, mag alle grond binnen hetzelfde werk worden teruggeplaatst zonder gescheiden te ontgraven. Dit geldt ook wanneer de werkzaamheden deels onder de grondwaterstand plaatsvinden
  - Wanneer in ongeroerde grond onder de grondwaterstand werkzaamheden plaatsvinden, moet grond altijd exact op of nabij het ontgravingsprofiel worden teruggeplaatst, waarbij dus gescheiden moet worden ontgraven
  - Wanneer de grond niet gescheiden ontgraven is en na ontgraving niet volledig kan worden teruggeplaatst, mag deze elders nuttig worden toegepast. De bodemkwaliteitskaart dient dan als bewijsmiddel voor de chemische kwaliteit. Omdat de grondlagen zijn gemengd, geldt de laag met de 'slechtste' kwaliteit als uitgangspunt
- In alle gevallen geldt dat de grond voor terugplaatsen niet mag worden bewerkt. Het uitzeven van bodemvreemd materiaal is wel toegestaan

2.3 Toepassen van grond en baggerspecie

Het toepassen van grond, baggerspecie en bouwstoffen is geregeld in zowel het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) als het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). In het Bal zijn de eisen aan het toepassen van grond en baggerspecie opgenomen in paragraaf 4.124. Voor bouwstoffen staan deze in paragraaf 4.123. De toepassing van bouwstoffen wordt in deze paragraaf verder buiten beschouwing gelaten.

2.3.1 Functionele toepassing en hoeveelheid

Voor het toepassen van grond of baggerspecie geldt dat de toepassing **functioneel** moet zijn (artikel 4.1269 van het Bal). Voor de landbodem betreft dit de volgende toepassingen:

- Wegen of spoorwegen, met daarbij ook bijbehorende geluidswallen, en bouwwerken en dijken
- Ophogingen op of in de landbodem voor het realiseren van bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, landbouwgronden, natuurgronden, tuinen of recreatieterreinen
- Ophogingen op of in de landbodem voor het herstellen of verbeteren van de bodemgesteldheid van een terrein of het bevorderen van de landbouwkundige waarde, natuurwaarde of recreatieve waarde van een terrein
- Afdeklagen op saneringslocaties, bovenafdichtingen op stortplaatsen en afdeklagen op grootschalige toepassingen of op toepassingen in een diepe plas
- Herinrichtingen van winplaatsen of voormalige winplaatsen voor delfstoffen op de landbodem voor het maken van bedrijventerreinen, woningbouwlocaties, landbouwgronden, natuurgronden, tuinen, recreatieterreinen of het stabiliseren van wanden
- Verspreiding van baggerspecie, met inbegrip van verspreiding in een weilanddepot, uit een oppervlaktewaterlichaam dat behoort tot de regionale wateren. De baggerspecie is hier terechtgekomen door afspoeling en afkalving van materiaal van gronden die liggen aan of in het oppervlaktewaterlichaam en past men toe:
  - Voor het herstellen of verbeteren van de bodemgesteldheid van die gronden
  - Op landbouwgronden die tot maximaal 10 km afstand liggen van de plaats van vrijkomen van de baggerspecie

Daarnaast mag men niet meer toepassen dan noodzakelijk is. Dat betekent dat grond of baggerspecie alleen in hoeveelheden toegepast mag worden die noodzakelijk zijn voor het voltooien van de functionele toepassing. Noodzakelijk betekent dan in de zin van gangbare civieltechnische, bouwtechnische, milieuhygiënische, ecologische of esthetische maatstaven. Meer toepassen dan nodig is, is niet toegestaan. Dit is de **functionele hoeveelheid** en volgt uit artikel 4.1270 van het Bal.

2.3.2 Toetsen aan bodemvreemd materiaal en kwaliteitseisen

Volgens het algemene beleid, mag maximaal 20 gewichtsprocent steenachtig of hout bodemvreemd materiaal aanwezig zijn in toe te passen grond of baggerspecies. Andere bodemvreemde materialen zoals plastic, mogen slechts sporadisch aanwezig zijn. Dit is opgenomen in artikel 4.1271 van het Bal.

Naast een toets aan bodemvreemd materiaal, moet getoetst worden of de grond voldoet aan de kwaliteitseisen die benoemd zijn artikel 4.1272 van het Bal en zijn gedefinieerd in bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022). De toepassingsnormen voor PFAS zijn nog niet opgenomen in de regeling bodemkwaliteit, maar zijn opgenomen in het Handelingskader PFAS[2].

Het algemene beleid gaat uit van verschillende 'bodemfunctieklassen'. De volgende 3 functies worden onderscheiden: Landbouw/natuur, Wonen en Industrie. Bij deze functies horen ook kwaliteitseisen. De daadwerkelijke kwaliteit van de grond komt niet altijd overeen met de functie. Het generieke kader maakt daarom gebruik van een dubbele toetsing voor het vaststellen van de toepassingseisen voor het hergebruik van grond. Hierbij wordt gekeken naar de daadwerkelijke bodemkwaliteit en de bodemfunctie. Uiteindelijk bepaalt de strengste van deze twee de toepassingseis in een deelgebied. Wanneer er bijvoorbeeld sprake is van de *functie* Industrie, maar de bodemkwaliteit is klasse Wonen, mag er enkel grond met de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur en/of Wonen worden toegepast. In figuur 2.1 is weergegeven hoe via de dubbele toetsing wordt gekomen tot de maximale toepassingseisen. Er mag altijd een schonere kwaliteit worden toegepast dan aangegeven in deze figuur.

bodemkwaliteitsklasse / *bodemfunctieklasse*	**Landbouw/ natuur**	**Wonen**	**Industrie**
Landbouw/natuur	Kwaliteitseis Landbouw/natuur	Kwaliteitseis Landbouw/natuur	Kwaliteitseis Landbouw/natuur
Wonen	Kwaliteitseis Landbouw/natuur	Kwaliteitseis Wonen	Kwaliteitseis Wonen
Industrie	Kwaliteitseis Landbouw/natuur	Kwaliteitseis Wonen	Kwaliteitseis Industrie

Figuur 2.1 Afleiden maximale toepassingseisen in het algemene kader

Indien het algemene beleidskader onvoldoende mogelijkheden biedt voor hergebruik van grond, kunnen gemeenten afwijkende kwaliteitseisen vaststellen. Hieraan zijn wel een aantal eisen verbonden. Zo mogen alleen soepelere eisen worden gesteld wanneer de grond uit hetzelfde bodembeheergebied afkomstig is. Hierdoor is sprake van stand-still op gebiedsniveau. Daarnaast

[2] Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie (versie december 2023).

gelden eisen voor het toepassen van maatwerk voor sterk verontreinigde grond. Dit is beschreven in artikel 4.1273 van het Bal.

2.3.3 Specifieke vormen van toepassingen

Grootschalige bodemtoepassing

Naast een 'normale' toepassing, kan grond ook worden toegepast in een grootschalige bodemtoepassing. Een grootschalige bodemtoepassing moet volgens artikel 4.1274 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) aan een aantal voorwaarden voldoen:

- Er moet sprake zijn van een bouwwerk, dijk, (spoor)weg, geluidswal, herinrichting van (voormalige) winplaatsen voor delfstoffen of bepaalde voorzieningen in oppervlaktelichamen
- De hoeveelheid toegepaste grond moet ook functioneel zijn
- Er geldt een volumecriterium. Er dient minimaal 5.000 m^3 grond toegepast te worden in een laagdikte van 2 m (0,5 m is voldoende wanneer de toepassing onder een weg is)
- De kern (zoals beschreven hierboven met een laagdikte van minimaal 2 m) moet minimaal voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:
  - Kwaliteitseis voor de klasse Industrie zoals opgenomen in tabel 1 van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit 2022
  - Kwaliteitseisen voor grond en baggerspecie in grootschalige toepassingen volgens categorie 4.3 uit het Handelingskader PFAS
  - Kwaliteitseis voor emissiearme grond zoals opgenomen in tabel 3a van bijlage B van de Regeling bodemkwaliteit 2022. Dit betreft kwaliteitseisen voor metalen, die in het geval van antimoon, arseen, kobalt, koper, lood, molybdeen, tin, vanadium en zink lager liggen dan de kwaliteitseis voor de klasse Industrie. Indien grond deze maximale concentraties overschrijdt, moet een emissietoets gedaan worden en moet de gemeten emissie getoetst worden
- Boven op de kern moet een afdeklaag aangebracht worden van een aaneengesloten laag bouwstoffen of een laag grond of baggerspecie van minimaal 0,5 m. De kwaliteit moet voldoen aan de bodemfunctie en de bodemkwaliteit van de omliggende grond (dubbele toets)

Ook voor grootschalige bodemtoepassingen kunnen gemeenten afwijkende kwaliteitseisen vaststellen. Hier maken de gemeenten in de regio Noord-Holland Noord geen gebruik van.

Andere toepassingsvormen

In de verdere artikelen in de paragraaf 4.124 van het Bal staan rijksregels over specifieke vormen van toepassing zoals verspreiden van baggerspecie, toepassen van tarragrond en toepassen in diepe plassen. Verder zijn er voor al deze specifieke vormen van toepassing artikelen opgenomen die beschrijven in hoeverre maatwerkregels mogelijk zijn.

2.3.4 Milieuverklaring bodemkwaliteit

Voor toepassing van grond is een milieuverklaring bodemkwaliteit nodig. Voor de invoering van de Omgevingswet werd dit document een milieuhygiënische verklaring genoemd. De regels met betrekking tot de milieuverklaring bodemkwaliteit zijn opgenomen in het Bbk. Een milieuverklaring bodemkwaliteit dient als bewijsmiddel dat de partij de daarin aangegeven kwaliteit heeft. De milieuverklaring bodemkwaliteit koppelt de informatie over de kwaliteit van de partij aan de onderzoeken en informatie die daaraan ten grondslag liggen. Dit kunnen een partijkeuring, (water)bodemonderzoek, (water)bodemkwaliteitskaart, productcertificaat of fabrikant-eigen-verklaring zijn. Wanneer voor de landbodem een bodemonderzoek gebruikt wordt als milieuverklaring bodemkwaliteit, dan moet het bodemonderzoek zijn uitgevoerd volgens de strategieën TOETS-S, TOETS-S-GR of KEU-I-HE uit de NEN 5740. De milieuverklaring bodemkwaliteit mag door iedereen afgegeven worden, maar voor de achterliggende bewijsstukken geldt vaak wel een erkenning, zoals bijvoorbeeld voor het opstellen van een partijkeuring.

2.3.5 Invasieve exoten

In het beheergebied van de regio Noord-Holland Noord komen, net als elders in Nederland, invasieve exoten voor zoals de Japanse Duizendknoop. Deze soorten komen hier van nature niet voor, maar zijn door de mens geïntroduceerd. Kenmerkend van invasieve exoten is dat ze zich makkelijk verspreiden doordat ze geen natuurlijke vijanden hebben. Deze soorten kunnen veel schade aanrichten aan bijvoorbeeld infrastructurele werken en het is daarbij ook slecht voor de biodiversiteit. Het is dan ook onwenselijk dat invasieve exoten zich door grondverzet verspreiden.

Voor Aziatische duizendknopen geldt sinds 1 januari 2022 een Europees handelsverbod. Dit verbod is ook van toepassing op handel in grond en baggerspecie met daarin resten van deze duizendknopen. Bij grondverzet dient dan ook te worden geverifieerd of de Japanse Duizendknoop, Sachalinse Duizendknoop en de Bastaardduizendknoop voorkomt op locatie. Hoewel er voor andere invasieve exoten niet iets soortgelijks is geregeld, geldt ook daarvoor dat in het vooronderzoek aandacht moet worden gegeven aan het voorkomen van invasieve exoten om schade te voorkomen. In het vooronderzoek kan door middel van digitale bronnen[3] en een terreininspectie bepaald worden of op de locatie invasieve exoten voorkomen. Ook bij de uitvoering van graafwerkzaamheden dient men hier alert op te zijn.

2.4 Opslaan van grond of baggerspecie

De opslag van grond of baggerspecie is een milieubelastende activiteit (paragraaf 3.2.24 Bal). Onder deze activiteit valt ook het zeven of samenvoegen van grond bij opslaan. Wanneer het baggerspecie betreft is ook het mechanisch ontwateren onderdeel van de MBA.

Een partij grond mag maximaal 3 jaar worden opgeslagen (artikel 4.1256 Bal), behalve bij opslag van grond op de graaflocatie. Dit valt namelijk onder de milieubelastende activiteiten voor graven (zie ook paragraaf 2.2). Hiervoor geldt een maximale termijn van 8 weken na beëindiging van het graven.

[3] Bijvoorbeeld florafaunaverkenner.nl en waarneming.nl

Voor de opslag van niet toepasbare grond (kwaliteitsklasse matig of sterk verontreinigd) geldt een vergunningsplicht (artikel 3.48k Bal). Voor de opslag van alle overige grond moet altijd minimaal 1 week van tevoren een melding gedaan worden wanneer het eenmalig één partij grond of baggerspecie betreft en minimaal vier weken van tevoren wanneer er meerdere partijen opgeslagen worden (artikel 4.1248 Bal). Ook moet er een goede administratie bijgehouden worden (artikel 4.1249 Bal) en na afloop een eindonderzoek bodem uitgevoerd worden (artikel 4.1250 Bal). Dit laatste is niet nodig als de grond op basis van de milieuverklaring bodemkwaliteit ook zou mogen worden toegepast op de opslaglocatie.

Voor de opslag van baggerspecie die licht of matig verontreinigd is geldt dat dit moet worden opgeslagen in een met folie beklede grondput omringd door een dijklichaam. Dit geldt niet wanneer de baggerspecie ook toepasbaar is op de locatie van opslaan. Voor de opslag van grond geldt geen verplichting voor het plaatsen van een bodembeschermende folie.

Partijen mogen niet worden samengevoegd tot een partij die groter is dan 25 m^3 (artikel 4.1255 Bal), behalve als de samenvoegde onderneming hiervoor erkend is conform BRL 9335 of BRL 7500.

Wanneer meerdere partijen worden opgeslagen of wanneer de grond niet afkomstig is van eigen werkzaamheden gelden naast de regels uit deze paragraaf ook de regels voor de milieubelastende activiteit ‘grondbank of grondreinigingsbedrijf’ (paragraaf 3.5.8 Bal). Wanneer in een depot ook niet toepasbare grond wordt opgeslagen, is daarvoor een vergunning nodig (artikel 3.179 Bal). Ten minste vier weken voor het begin van de opslag van meerdere partijen of bij wijziging van de begrenzing van de opslaglocatie, is een melding verplicht.

2.5 Saneren van de bodem

Van saneren is volgens het Bal alleen sprake wanneer de doelstelling van de activiteit het saneren van de landbodem is. Dit betekent dat het doel van de activiteit moet zijn om de blootstelling aan de verontreiniging in de bodem weg te nemen. Dit kan door te ontgraven of door het aanbrengen van een afdeklaag. Bij het uitvoeren van een sanering kunnen ook de regels voor het toepassen van grond of het graven in de bodem met een kwaliteit boven de interventiewaarde van toepassing zijn.

De regels voor het saneren van de bodem vallen buiten de scope van deze Handreiking. De regels zijn te vinden in paragraaf 4.122 van het Bal.

Opgemerkt wordt dat voor locaties waar overgangsrecht[4] geldt, de Wet Bodembescherming nog van toepassing is. Voor deze locaties zijn de provincie Noord-Holland (voor alle gemeentes behalve Alkmaar) en de gemeente Alkmaar (voor de gemeente Alkmaar) bevoegd gezag. De provincie Noord-Holland en de gemeente Alkmaar hebben daarnaast in beleidsregels vastgelegd voor welke situatie bodemsanering nodig is bij PFAS-verontreinigingen.

2.6 Grondwaterbeschermingsgebieden

De provincie Noord-Holland is verantwoordelijk voor de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden. Deze zijn met name gelegen in de

[4] Meer informatie op iplo.nl of voor vragen over specifieke locaties bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

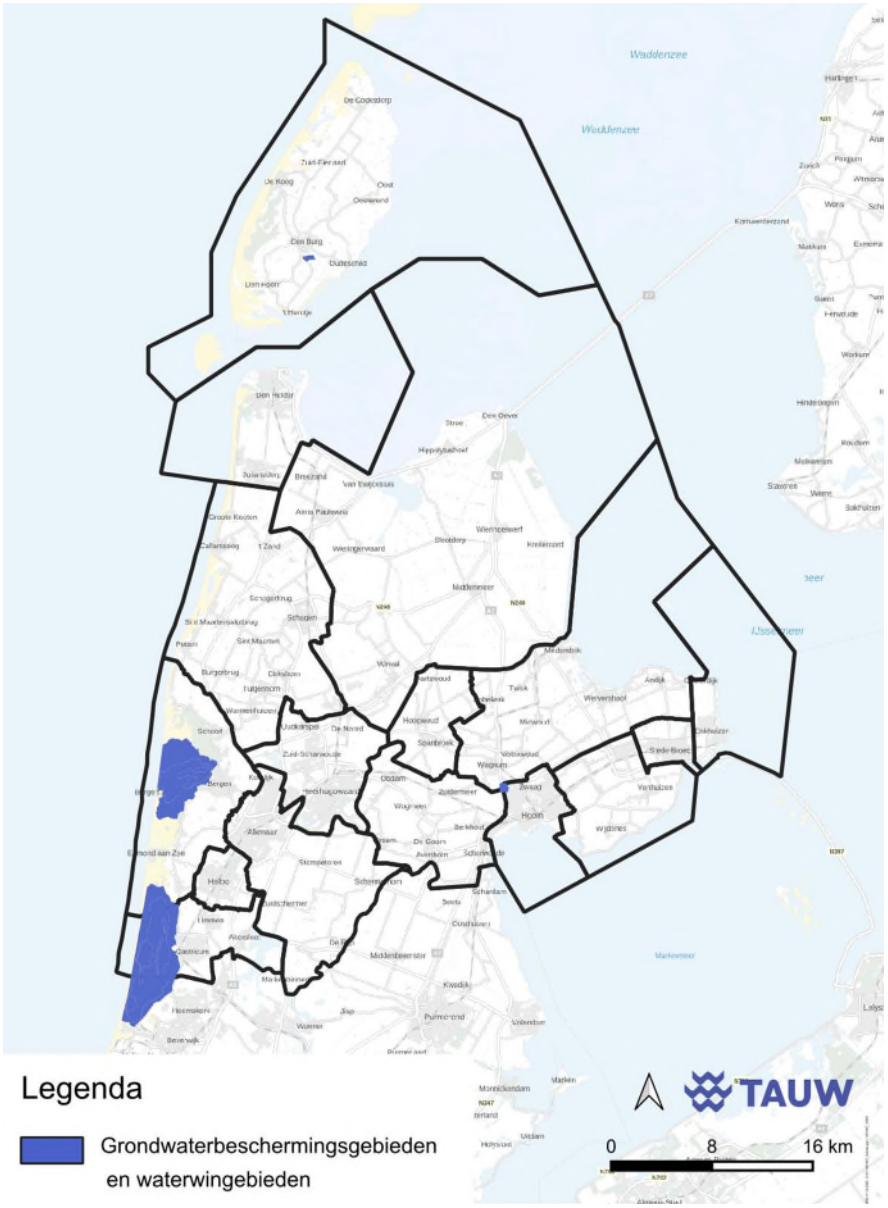
duingebieden, maar er zijn ook twee kleinere gebieden in de gemeente Texel en Hoorn (figuur 2.2). De regels voor grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden zijn opgenomen in afdeling 4.4 van de Omgevingsverordening van Noord-Holland[5]. Er geldt onder andere een specifieke zorgplicht voor activiteiten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de kwaliteit van het grondwater. Ook is er een aantal activiteiten verboden in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden.

Het is in het grondwaterbeschermingsgebied verboden om zonder omgevingsvergunning verontreinigde grond en baggerspecie toe te passen als de toe te passen grond of baggerspecie een slechtere kwaliteit heeft dan de ontvangende (water)bodem. Voor niet vergunningsplichtige situaties moet ten minste negen weken voor aanvang van de werkzaamheden een melding worden gedaan.

In waterwingebieden zijn alle milieubelastende activiteiten uit het Bal niet toegestaan. Wanneer negen weken van tevoren een melding wordt gedaan, zijn de volgende bodemgerelateerde activiteiten echter *wel* toegestaan:

- Bouwstoffen op of in de bodem toepassen als hiermee geen verspreiding of lozing van een (potentieel) schadelijke stof in de bodem kan plaatsvinden
- Graven in de bodem zoals gedefinieerd in het Bal, dus inclusief zeven, tijdelijk opslaan en terugplaatsen van grond. Voorwaarde hierbij is dat er geen verspreiding of lozing van een (potentieel) schadelijke stof in de bodem kan plaatsvinden
- Grond of baggerspecie toepassen indien de bodemkwaliteit minimaal zo goed is als de kwaliteit van de grond op de locatie van toepassen

[5] Omgevingsverordening NH2022 | Lokale wet- en regelgeving

Figuur 2.2 Ligging van de 4 grondwaterbeschermingsgebieden (incl. waterwingebieden), meer details op Atlas leefomgeving[6]

[6] Kaarten | Atlas Leefomgeving

3 Bodemfunctie en bodemkwaliteit

Voor het bepalen van de voorschriften is zowel de bodemfunctie als de bodemkwaliteit van belang. Dit is toegelicht in paragraaf 2.3.2 van deze Handreiking. In dit hoofdstuk worden de bodemfunctiekaart, bodemkwaliteitskaart en de daaruit resulterende veiligheidsklassen kort besproken.

3.1 Bodemfunctiekaart

De bodemfunctiekaart is te vinden in bijlage 1. De bodemfunctiekaart is door de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord geactualiseerd. In de bodemfunctiekaart is de hele regio verdeeld in de functies Landbouw/natuur, Wonen of Industrie.

De bodemfunctiekaart moet ook worden opgenomen in de omgevingsplannen van alle betrokken gemeenten. Pas daarna is de kaart van toepassing.

3.2 Bodemkwaliteitskaart

De bodemkwaliteitskaart bestaat uit de ontgravingskaart (subparagraaf 3.2.1) en de toepassingskaart (subparagraaf 3.2.2).

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld volgens de Handreiking voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten[7]. Meer informatie hierover is te vinden in het technisch rapport[8].

De ontgravingskaart geeft de kwaliteit van de grond op een locatie weer. De kaart is opgesteld voor de stoffen uit het standaardpakket bodem[9], PFAS-28 pakket[10] en OCB-pakket[11]. De toepassingskaart laat zien welke kwaliteit grond toegepast mag worden en is een combinatie van de ontvangende bodemkwaliteit en de bodemfunctiekaart.

3.2.1 Ontgravingskaarten

De classificatie van zones in de bodemkwaliteitskaart is conform Handreiking voor het opstellen van bodemkwaliteitskaarten gebaseerd op de gemiddelden.

Indien de P95 (gehalte waar 5 % van de waarnemingen boven ligt) de interventiewaarde overschrijdt dan zijn voor grondverzet aanvullende partijkeuringen nodig tenzij uit de risicotoolbox blijkt dat er geen sprake is van onaanvaardbare risico's. Het betreft de zones:

- Wonen voor 1900 – tot 2 m-mv
- Wonen Alkmaar 1900 – 1930 tot 1 m-mv
- Wonen voor 1955 tot 1 m-mv
- Bangert-Oosterpolder tot 1 m-mv

[7] Handreiking bodemkwaliteitskaarten, Definitief, 1 november 2022, Versie 1
[8] Bodemkwaliteitskaart Regio Noord-Holland Noord, TAUW, R001-1301407HRO-V02, d.d. 17-04-2026
[9] Barium, cadmium, kobalt, koper, kwik, lood, molybdeen, nikkel, zink, PAK (10), PCB (som 7) en minerale olie
[10] PFBA, PFPeA, PFHxA, PFHxA, PFHpA, PFOA, PFOAvertakt, PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoA, PFTrDA, PFTeDA, PFHxDAc PFODA, PFBS, PFPes, PFHxS, PFHpS, PFOS, PFOS vertakt, PFDS, 4:2 FTS, 6:2 FTS, 8:2 FTS, 10:2 FTS, N-MeFOSAA, N-MeFosa, 8:2 diPAP
[11] alfa-endosulfan, cis-Chloordaan, trans-chloordaan, Chloordaan (som), 2,4-DDD, 4,4-DDD, DDD (som), 2,4-DDE, 4,4-DDE, DDE (som), 2,4-DDT, 4,4-DDT, DDT (som), DDX (som), aldrin, dieldrin, endrin, isodrin, telodrin, Drins (Aldrin+Dieldrin+Endrin), alfa-HCH, beta-HCH, delta-HCH, gamma-HCH, HCH (alfa+beta+gamma, som), heptachloor, heptachloorepoxide, Hexachloorbutadieen, hexachloorbenzeen (HCB), OCB (som), som 21 organochloorhoud. Bestrijdingsmiddelen

De ontgravingskaarten zijn te vinden in bijlage 2. In tabel 3.1 is de ontgravingsklasse van de bodemlagen per zone weergegeven.

Tabel 3.1 Kwaliteitsklassen per zone

Zone-nummer	Zone	Bodemkwaliteits-klasse bovengrond 0-0,5 m-mv	Bodemkwaliteits-klasse tussenlaag 0,5-1,0 m-mv	Bodemkwaliteits-klasse ondergrond 1,0-2,0 m-mv
1	Wonen voor 1900	Industrie	Industrie	Wonen/Industrie*
2	Wonen Alkmaar 1900-1930	Wonen/Industrie*	Wonen/Industrie*	Wonen
3	Wonen voor 1955	Industrie	Wonen/Industrie*	Landbouw/natuur
4	Bebouwing voor 1980 en kleine kernen	Wonen	Wonen	Landbouw/natuur
5	Alkmaar bedrijfsterreinen	Wonen	Wonen	Wonen
6	Civiel Havengebied Den Helder	Landbouw/natuur	Wonen	Wonen
7	Nieuw Haventerrein Den Helder	Wonen/Industrie*	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
8	Buitengebied en recente bebouwing	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur	Landbouw/natuur
9	Uitgesloten	Niet gezoneerd	Niet gezoneerd	Niet gezoneerd
10	(Voormalige) agrarische percelen	Industrie (o.b.v. OCB's)	Industrie (o.b.v. OCB's)	Industrie (o.b.v. OCB's)

*Wonen is de ontvangende bodemkwaliteit (bodemkwaliteit wanneer er op een locatie grond wordt toegepast), Industrie is de ontgravende bodemkwaliteit (bodemkwaliteit van grond die op een locatie wordt ontgraven).

Voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart moet altijd door middel van het uitvoeren van een vooronderzoek volgens de NEN 5725, aanleiding F bepaald worden of een locatie verdacht is op het voorkomen van bodemverontreiniging als gevolg van puntbronnen of eerder aangetoonde verontreinigingen (paragraaf 7.1). In deze gevallen geldt de bodemkwaliteitskaart namelijk niet. In deze situatie, of als locaties uitgesloten zijn van de kaart, dient een partijkeuring uitgevoerd te worden voor het grondverzet.

3.2.2 Toepassingskaarten

De toepassingskaart is de combinatie van de functie en de kwaliteit van de bodem. In bijlage 3 zijn de toepassingskaarten opgenomen. De toepassingseis hangt, zoals beschreven in paragraaf 2.3.2 af van de bodemfunctie en de kwaliteit van de ontvangende bodem. De strengste hiervan geldt. Omdat binnen een zone diverse functies kunnen voorkomen en dus verschillende toepassingseisen, zijn deze niet in tabelvorm gepresenteerd.

3.3 Veiligheidsklasse

De bodemkwaliteitskaart mag ook gebruikt worden voor het bepalen van de veiligheidsklasse conform de CROW 400. De bepalingen hierover vallen niet onder het Besluit activiteiten leefomgeving, maar onder de Arbo-wetgeving. Hiervoor dient de P80 te worden getoetst aan de risiconormen (SRC_{arbo}-waarden). Dit is gedaan voor alle zones en bodemlagen die niet uitgesloten

zijn. Hieruit blijkt dat voor geen van de zones en bodemlagen een veiligheidsklasse van toepassing is. In die gevallen gelden de maatregelen voor basishygiëne.
Voorgaande geldt alleen voor de stoffen die opgenomen zijn in de bodemkwaliteitskaart (standaardpakket bodem, PFAS-28 pakket en OCB-pakket). Mocht uit het vooronderzoek blijken dat een locatie verdacht is op het voorkomen van andere stoffen, bijvoorbeeld asbest, dan moet bodemonderzoek uitgevoerd worden en kan de veiligheidsklasse wijzigen.

4 Regionaal beleid door middel van maatwerk

De gemeenten maken gebruik van de mogelijkheid die het Bal biedt om voor grondverzet maatwerk op te stellen. Hierbij is van belang om te benadrukken dat regels die versoepeld worden alleen gelden voor grond die afkomstig is uit de regio Noord-Holland Noord. Op die manier verslechtert de bodemkwaliteit van de regio netto niet. Dit noemen we stand-still op gebiedsniveau. Verder moeten afwijkende kwaliteitseisen altijd goed onderbouwd worden.

Voor de invoering van de Omgevingswet werd gesproken over lokale maximale waarden (LMW). Onder de Omgevingswet zijn dit nu afwijkende kwaliteitseisen. Het principe is echter niet veranderd. Gemeenten mogen de algemene kwaliteitseisen aanpassen aan de lokale omstandigheden. Een belangrijke voorwaarde hierbij is dat er alleen verruiming van de kwaliteitseisen toegestaan is als de grond uit hetzelfde bodembeheergebied afkomstig is. Daardoor is sprake van ‘stand-still’ op gebiedsniveau. Strengere kwaliteitseisen gelden juist wel voor alle grond, ook wanneer deze van buiten het gebied komen.

Het doel van verruiming van de kwaliteitseisen is doorgaans het doelmatig gebruik van gebiedseigen grond. Wanneer het algemene beleid gevolgd wordt, kan op sommige locaties lokale grond niet hergebruikt worden en zijn er weinig toepassingsmogelijkheden voor grond die voldoet aan de kwaliteitsklasse Industrie. Ook voor de grond die aan de kwaliteitsklasse Wonen voldoet zijn er minder afzetmogelijkheden. Dat betekent dat deze grond afgevoerd zou moeten worden naar een verwerker of over grote afstanden getransporteerd moet worden. Dit past niet in een duurzaam en circulair grondstromenbeleid.

Het verstrengen van de kwaliteitseisen kan gedaan worden met het oog op het beschermen van de gezondheid van gebruikers van een locatie of het milieu. Denk hierbij aan het verlagen van de kwaliteitseisen voor lood in kinderspeelplaatsen (zie paragraaf 4.1).

De verruimde kwaliteitseisen gelden dus alleen voor grond van binnen de regio Noord-Holland Noord. Opgemerkt wordt, dat dit ook geldt voor gereinigde grond die niet afkomstig is uit de regio. Wanneer van deze grond niet kan worden aangetoond dat deze afkomstig is uit de regio Noord-Holland Noord, dan gelden bij de toepassing er van de verruimde kwaliteitseisen niet. De kwaliteitseisen die juist strenger zijn dan de algemene kwaliteitseisen gelden juist wel.

In de navolgende paragrafen worden de regionale regels toegelicht. Niet alle regels gelden voor alle gemeenten. In sommige gevallen zijn er een aantal varianten. Deze zijn in subparagrafen uitgewerkt.
Belangrijk is dat de regels uit dit hoofdstuk in de omgevingsplannen van alle gemeenten moeten worden opgenomen. Pas wanneer een gemeente dit gedaan heeft kunnen de regels ook gebruikt

worden. In bijlage 4 zijn conceptregels voor het omgevingsplan opgenomen die gebruikt kunnen worden om het omgevingsplan te vullen.

4.1 Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen

Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen zijn locaties met een gevoelig gebruik. Om de bodemkwaliteit en daarmee ook de volksgezondheid hier te beschermen worden strengere kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden vastgesteld door alle gemeenten.

Allereerst moet *alle* grond die toegepast wordt op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot 0,5 m-mv altijd voldoen aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Dit moet worden vastgesteld door middel van een partijkeuring. In de partijkeuring moet in elk geval worden geanalyseerd op alle parameters uit het standaardpakket bodem. Door middel van vooronderzoek en een visuele inspectie van de grond moet worden bepaald of er nog andere kritische parameters zijn. Wanneer visueel asbestverdacht materiaal in de grond aanwezig is, mag de grond niet worden toegepast. Analytisch onderzoek naar asbest in de grond is noodzakelijk wanneer daar op basis van het vooronderzoek of de visuele inspectie aanleiding voor is.

Naast een strengere toepassingseis voor alle stoffen, worden specifiek voor lood ook strengere eisen vastgesteld. De schadelijke effecten van lood in de bodem op de gezondheid zijn al lange tijd bekend. Uit onderzoek blijkt dat zelfs blootstelling aan lage concentraties lood invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van kinderen. Vooral bij kinderen tussen 0 en 6 jaar kan dit op de lange termijn leiden tot een vermindering van enkele IQ-punten.

Deze nieuwe inzichten onderstrepen het belang van het terugdringen van blootstelling aan lood via de bodem, in het bijzonder voor jonge kinderen. Naar aanleiding van een rapport van het RIVM heeft de landelijke GGD-projectgroep Bodem een gezondheidskundig advies[12] opgesteld. Tabel 4.1 toont het geschatte verlies aan IQ-punten in relatie tot de concentratie lood in de bodem op basis van het GGD-advies voor de gebruiken “grote moestuin” en “plaatsen waar kinderen spelen”.

Tabel 4.1 Gezondheidskundige risicowaarden en handelingsperspectieven voor lood in bodem

Gebruik	Gezondheidskundig voldoende bodemkwaliteit voor lood (<1 IQ-puntverlies)	Gezondheidskundig matige bodemkwaliteit voor lood (1-3 IQ-puntverlies)	Gezondheidskundig onvoldoende bodemkwaliteit voor lood (>3 IQ-puntverlies)
Grote moestuin (>200 m^2)	< 60 mg/kg	60 – 260 mg/kg	> 260 mg/kg
Plaatsen waar kinderen spelen	< 100 mg/kg	100 – 390 mg/kg	> 390 mg/kg

Om de volksgezondheid te beschermen, worden bij het toepassen van grond de regionale kwaliteitseisen voor lood gelijkgesteld aan de risiconormen voor voldoende bodemkwaliteit. De kwaliteitseisen zijn opgenomen in onderstaande tabel. Voor het gebruik “plaatsen waar kinderen spelen” is het belangrijk om op te merken dat de regio hiermee alleen gereguleerde kinderspeelplaatsen bedoelt, zoals speeltuinen en schoolpleinen.

[12] Lood in de bodem en gezondheid – Toelichting Landelijke GGD-projectgroep Bodem, 18 april 2016.

Tabel 4.2 Afwijkende kwaliteitseisen lood

Gebruik	Afwijkende kwaliteitseis lood
Grote moestuin (>200 m^2)	60 mg/kg d.s.
Plaatsen waar kinderen spelen	100 mg/kg d.s.

Aangezien lood een kritische parameter is voor de gezondheid van met name jonge kinderen is het belangrijk dat het loodgehalte niet te hoog is. Volgens de regels uit artikel 5.25 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022), mag een partij grond die voldoet aan de klasse Landbouw/natuur echter één of twee overschrijdingen van een kwaliteitseis voor enkele individuele parameters bevatten. Hoewel de afwijkende kwaliteitseisen voor lood zoals beschreven in tabel 4.2 hoger liggen dan de kwaliteitseis voor lood voor de klasse Landbouw/natuur, mag het loodgehalte van toe te passen grond deze afwijkende kwaliteitseisen *niet* overschrijden. Dat betekent dat het loodgehalte bij toepassen op moestuincomplexen nooit hoger mag zijn dan 60 mg/kg d.s. Voor onverharde kinderspeelplaatsen is het maximale loodgehalte in toe te passen grond 100 mg/kg d.s.

Voor *nieuwe* onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen moet altijd een deklaag van 0,5 m grond met de klasse Landbouw/natuur worden toegepast wanneer de huidige bodemkwaliteit daar niet aan voldoet. Dat betekent dus dat de kwaliteit van de bodem voorafgaand aan de herinrichting bepalend is of er een deklaag aangelegd moet worden.

Op *bestaande* onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen wordt alleen een deklaag van minimaal 0,5 m aangelegd wanneer de kwaliteitseisen voor lood worden overschreden in de ontvangende bodem. De deklaag moet voldoen aan de toepassingseisen die hierboven genoemd zijn.

- Alle grond die wordt toegepast op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot een diepte van 0,5 m-mv moet voldoen aan de klasse Landbouw/natuur én voor alle dieptes aan de afwijkende kwaliteitseisen voor lood
- De kwaliteitsklasse van toe te passen grond op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen moet worden vastgesteld met een partijkeuring
- Op *nieuwe* onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen moet een deklaag van 0,5 m aangelegd worden met de klasse Landbouw/natuur als de huidige bodemkwaliteit niet aan die kwaliteitsklasse voldoet
- Op *bestaande* onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen moet een deklaag van minimaal 0,5 m aangelegd worden wanneer de kwaliteitseisen voor lood overschreden worden

4.1.1 Variant: Gemeente Dijk en Waard

In afwijking op de bovenstaande regels, moet in de gemeente Dijk en Waard alle grond die wordt toegepast op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot 2 m -mv voldoen aan de klasse Landbouw/natuur en aan de afwijkende kwaliteitseisen voor lood.

Wanneer bij nieuwe onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen een deklaag aangelegd moet worden omdat de huidige bodemkwaliteit niet aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur voldoet, dan moet deze minimaal 1 m dik zijn.

Daarnaast moet in de verplichte partijkeuring altijd geanalyseerd worden op asbest, ook wanneer daar vanuit het vooronderzoek geen aanleiding voor is.

4.1.2 Variant: Gemeente Den Helder

In afwijking op bovenstaande regels hoeft in de gemeente Den Helder op bestaande onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen geen deklaag aangelegd te worden wanneer de kwaliteitseisen voor lood overschreden worden.

Bij het uitvoeren van de verplichte partijkeuring moet altijd geanalyseerd worden op asbest, ook wanneer daar vanuit het vooronderzoek geen aanleiding voor is.

4.1.3 Variant: Gemeente Texel

In aanvulling op bovenstaande regels moet in de gemeente Texel wanneer er een partijkeuring uitgevoerd wordt altijd geanalyseerd worden op asbest. Ook wanneer het vooronderzoek daar geen aanleiding voor geeft.

4.2 Oude woongebieden

In oude woongebieden is de bodemkwaliteit vaak sterk beïnvloed door het jarenlange gebruik van het gebied. Er is daardoor een diffuus verontreinigde laag ontstaan, die geregeld tot in de ondergrond reikt. Dit blijkt ook uit de bodemkwaliteitskaart. Hieruit blijkt dat de kwaliteitsklasse Industrie geldt tot 2 m –mv voor de zone “Wonen voor 1900” en tot 1 m -mv voor de zones “Wonen Alkmaar 1900-1930” en “Wonen voor 1955”. In al deze zones is de bodemfunctie overwegend Wonen. Daardoor kan de grond bij ontgraven niet in de zone van herkomst worden toegepast, wat de mogelijkheden tot hergebruik beperkt en transport van grond noodzakelijk maakt.

Om de blootstelling aan deze grond te verminderen én praktisch en duurzaam grondverzet te faciliteren, wordt het toegestaan om deze grond binnen hetzelfde oude woongebied toe te passen onder verhardingen, in wegbermen en extensief gebruikte groenstroken. Dit is toegestaan tot 2 m -mv.

Omdat in deze zones de heterogeniteit in de bodemkwaliteitskaart hoog is, moet voor toepassen een indicatief onderzoek worden uitgevoerd om de kwaliteit te bevestigen. Voor de eisen aan dit onderzoek wordt verwezen naar de website van de OD NHN. Wanneer grond uit deze gebieden elders wordt toegepast is een partijkeuring noodzakelijk.

4.3 Gebieden met de functie Wonen of Industrie

Door de dubbele toets zijn de toepassingsmogelijkheden voor grond met de klasse Wonen of Industrie relatief klein. Het is echter wel wenselijk om ook deze grond hoogwaardig her te gebruiken. Door de toepassingsmogelijkheden voor deze grond te verruimen, met oog voor risico’s die het toepassen van die grond op kan leveren, wordt vormgegeven aan een circulaire en duurzame omgang met grond.

Grond met de klasse Wonen is per definitie geschikt om toe te passen op locaties waar gewoond wordt. Daarom verruimt de regio de toepassingseis tot 2,0 m-mv in alle gebieden met de functie Wonen of Industrie naar de kwaliteitseisen voor de functie Wonen. Hierdoor treden er bij het huidige bodemgebruik geen risico's op en worden de toepassingsmogelijkheden voor grond die geclassificeerd is als klasse Wonen vergroot.

Om ook de toepassingsmogelijkheden van grond die als klasse Industrie geclassificeerd is te vergroten, worden door de gemeenten een aantal industriegebieden aangewezen waar deze grond toegepast mag worden. Hierbij is het van belang dat deze industriegebieden geen dubbele functie hebben of dat er in de toekomst geen woningen gerealiseerd gaan worden. Hier mag tot 2,0 m-mv klasse Industrie toegepast worden. Het gaat om de onderstaande gebieden. De exacte begrenzing van deze gebieden zal in het omgevingsplan vastgelegd worden.

- Gemeente Alkmaar
  - Bedrijventerrein Boekelermeer
- Gemeente Den Helder
  - Kooypunt en Vliegveld De Kooy (uitgezonderd Buurtschap De Kooy)
  - Oostoever en civiel havengebied, met uitzondering van oostelijke dam Balgzandkanaal, de Balgzandpolder en noordwestelijk deel civiel havengebied
  - Nieuwe Haventerrein
- Gemeente Dijk en Waard
  - Beveland, ten westen van het spoor, Heerhugowaard
  - Zandhorst I en II, ten noorden van de Edisonstraat, Heerhugowaard
  - De Vaandel, Heerhugowaard
  - Terrein Krusemanlaan. Heerhugowaard
- Gemeente Heiloo
  - Kanaalweg Baggerdepot Hoogheemraadschap en gronddepot
  - Industrieterrein de Oude Werf
  - Vennewatersweg 2a (Texaco benzinestation) en 2b (GP. Groot)
  - Vennewatersweg 15-17
- Gemeente Hollands Kroon
  - De Kooyhaven
  - Bedrijfsterrein FrieslandCampina in Lutjewinkel
  - Bedrijfsterrein Havenweg, De Strip, in Den Oever
  - Het Waterpark in Kreileroord
  - Industrieterrein Afvalzorg-HVC
- Gemeente Schagen
  - Bedrijfsterrein Jeweldijk in Callantsoog
  - Bedrijfsterrein De Banne in Dirkshorn
  - Bedrijfsterrein Lagedijk in Schagen
  - Bedrijfsterrein Witte Paal in Schagen
  - Bedrijfsterrein De Trambaan in Schagerbrug
  - Bedrijfsterrein De Dijken in Tuitjenhorn
  - Bedrijfsterrein De Huisweid in Warmenhuizen
  - Oudevaart in Warmenhuizen
  - Bedrijfsterrein De Groet in Waarland
  - Bedrijfsterrein Kolksluis in 't Zand

- Gemeente Texel
  - Uitbreiding bedrijventerrein Oude Schild
  - Bedrijventerrein De Vang
  - Bedrijventerrein Vliegwiel fase II

Naast de aangewezen gebieden wordt ook verruiming tot de bodemkwaliteitsklasse Industrie toegestaan in (weg)bermen en onder wegen. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 4.4.

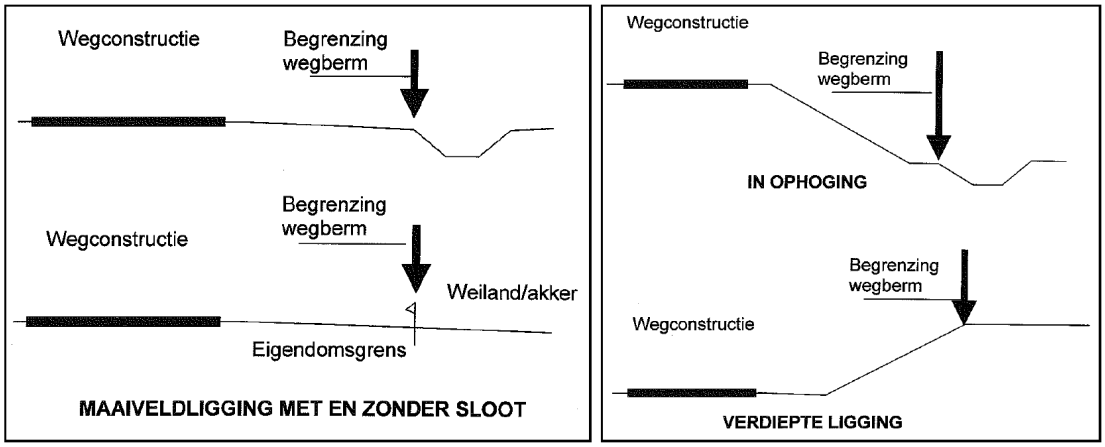
- In alle gebieden met de bodemfunctie Wonen of Industrie, mag tot 2,0 m-mv altijd grond met de kwaliteitsklasse Wonen toegepast worden, ook wanneer de bodemkwaliteitsklasse Landbouw/natuur is
- In de gebieden met de bodemfunctie Industrie die in daarvoor in het omgevingsplan zijn aangewezen (lijst op het moment van schrijven is tevens hierboven weergegeven), mag tot 2,0 m-mv tevens altijd grond met de kwaliteitsklasse Industrie worden toegepast, ook wanneer de bodemkwaliteitsklasse Landbouw/natuur is

4.4 Wegen, sporen en bermen met de functie Industrie

Wegbermen kunnen verontreinigd raken door het verkeer op de weg. De beïnvloeding van de wegberm vindt plaats via afspoeling van hemelwater en door atmosferische depositie. Deze beïnvloeding vindt plaats zolang er verkeer over de weg rijdt en is daarmee (redelijk) constant. De wegbermen zijn een voorbeeld van diffuus belaste gebieden. Door de beïnvloeding van de weg wordt in de wegbermen een andere kwaliteit verwacht, voornamelijk van de wegen met de hoogste verkeersintensiteit. Daardoor wordt in bermen van wegen in bebouwd gebied een lagere belasting verwacht dan in bermen van bijvoorbeeld grote doorgaande wegen in het buitengebied zoals Provinciale wegen.

Voor de definitie van berm wordt gebruik gemaakt van de definitie die voor de invoering van de Omgevingswet werd gegeven in het Besluit bodemkwaliteit[13] (artikel 63, lid 5). Hierin staat dat een berm maximaal 10 meter uit de weg ligt, tenzij de berm eerder wordt begrensd door een fysieke afscheiding. Deze definitie is ook weergegeven in onderstaand figuur. Daarnaast hanteert de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord voor de verticale begrenzing een diepte van 0,5 m-mv.

[13] In de huidige wetgeving is geen definitie van de term “berm” gegeven. Wel wordt in het gebruik van de term “berm” in de huidige wetgeving duidelijk dat de wetgever geen nieuwe definitie van deze term voor ogen had.

Figuur 4.1 Definitie van de bermen

De wegen en wegbermen met de functie Industrie zijn uitgesloten van de bodemkwaliteitskaart, omdat bij het opstellen daarvan niet voldoende gegevens beschikbaar waren voor het bepalen van een gemiddelde bodemkwaliteit. Wanneer er op deze locaties grond ontgraven wordt en buiten de bermen wordt toegepast moet daarom een partijkeuring conform AP04 plaatsvinden. Wanneer er grondverzet plaatsvindt tussen twee wegbermen volstaat een bodemonderzoek met een verlaagde onderzoeksinspanning.

Voor specifieke eisen aan bodemonderzoeken en partijkeuringen wordt verwezen naar de website van de OD NHN. Opgemerkt wordt dat voor tijdelijk uitplaatsen van grond andere regels gelden. Zie hiervoor ook paragraaf 2.2.1.

Bij wegen en wegbermen met de bodemfunctie Industrie is vanwege het gebruik geen tot weinig bodemcontact mogelijk. Het toepassen van grond met de bodemkwaliteitsklasse Industrie leidt hier daarom niet tot risico's. Om de toepassingsmogelijkheden voor deze grond te verruimen en op die manier invulling te geven aan een circulair grondstromenbeleid, wordt onder alle wegen en in alle wegbermen met de bodemfunctie Industrie toegestaan om grond met de bodemkwaliteitsklasse Industrie toe te passen tot een diepte van 2,0 m-mv.

Opgemerkt wordt dat er naast de wegen, sporen en bermen met de functie Industrie ook nog andere wegen en bermen zijn, zoals de bermen in de bebouwde kom. Deze zijn niet apart gedefinieerd en daarvoor geldt de bodemkwaliteitskaart van het omliggende gebied. Voor deze wegen en bermen gelden ook geen aanvullende regels.

- Bij het ontgraven vanuit wegbermen of wegen met de functie Industrie en toepassen elders moet een partijkeuring conform AP04 plaatsvinden om de toepassingsmogelijkheden te bepalen
- Voor grondverzet tussen bermen met de functie Industrie volstaat een bodemonderzoek met verlaagde onderzoeksinspanning
- Onder alle wegen, sporen en in alle bermen met de bodemfunctie Industrie is het toegestaan om grond met de bodemkwaliteitsklasse Industrie toe te passen tot 2,0 m-mv

4.5 Bodemvreemd materiaal

In afwijking van de algemene rijksregels staan de gemeenten in grond die toegepast wordt een maximum van 10 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal toe wanneer het hout en steenachtig materiaal betreft. Dit betreft een verlaging. Andere materialen mogen sporadisch aanwezig zijn. Ook asbestverdacht materiaal valt onder deze regel en mag dus slechts sporadisch in toe te passen grond aanwezig zijn. Op locaties met een gevoelig gebruik mogen zintuigelijk helemaal geen asbesthoudende materialen aanwezig zijn in grond die wordt toegepast. Onder een gevoelig gebruik worden verstaan:

- Kinderspeelplaatsen
- Moes- en volkstuinen
- Wonen met tuin
- Intensief gebruikt openbaar groen (zoals parken en plantsoenen)

De aanwezigheid van bodemvreemd materiaal is van tevoren niet altijd bekend. De bodemkwaliteitskaart geeft hier geen inzicht in. Een in-situ partijkeuring of bodemonderzoek betreft in wezen altijd een steekproef. Dat betekent dat tijdens de werkzaamheden de hoeveelheid bodemvreemd materiaal hoger kan zijn dan verwacht. Het percentage mag verlaagd worden door middel van zeven of hand-picking. Daarna mag het alsnog worden toegepast. Wanneer het verlagen van het percentage niet wenselijk of mogelijk is, kan de grond niet worden toegepast. Er mag geen extra bodemvreemd materiaal aan de grond worden toegevoegd, ook niet wanneer daarna nog steeds aan de eisen voor de hoeveelheid bodemvreemd materiaal wordt voldaan.

Als asbestverdacht materiaal wordt aangetroffen in grond en baggerspecie, dan moet een aanvullend asbestonderzoek conform de NEN 5707 plaatsvinden, waarmee het gehalte aan asbest kan worden vastgesteld. Bij het aantonen van asbest in de bodem boven de interventiewaarde (100 mg/kg ds gewogen) dient rekening te worden gehouden met maatregelen die moeten worden getroffen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving, eventueel het Besluit asbestwegen en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Het toepassen van sterk met asbest verontreinigde grond (met gehalten hoger dan 100 mg/kg ds gewogen) is niet toegestaan.

Voor asbest is geen kwaliteitseis Landbouw/natuur vastgesteld omdat de interventiewaarde reeds op het niveau van het verwaarloosbaar risico ligt. Grond met gehalten asbest onder de interventiewaarde mag worden beschouwd als niet verontreinigd. Wanneer de landelijke interventiewaarde niet voldoende bescherming biedt, mag een gemeente door middel van maatwerk deze waarde verlagen. In de regio Noord-Holland Noord is hier geen sprake van en wordt er dus geen maatwerk voor asbest opgesteld.

Bij het toepassen van grond of baggerspecie mag maximaal 10 gewichtsprocent voor hout en steenachtig materiaal aanwezig zijn. Andere materialen mogen sporadisch aanwezig zijn. Voor asbesthoudende materialen geldt daarnaast de aanvullende eis dat deze in grond die wordt toegepast op locaties met een gevoelig gebruik niet zintuiglijk aanwezig mag zijn.

4.5.1 Variant: Gemeente Dijk en Waard

De gemeente Dijk en Waard handhaaft op dit punt het algemene (landelijke) beleid. Dat betekent dat er bij het toepassen van grond of baggerspecie maximaal 20 gewichtsprocent voor hout en steenachtig materiaal aanwezig mag zijn. Andere materialen mogen sporadisch aanwezig zijn.

Voor asbesthoudende materialen geldt wel de aanvullende eis dat deze in grond die wordt toegepast op locaties met een gevoelig gebruik niet zintuiglijk aanwezig mogen zijn.

4.5.2 Variant: Gemeente Texel

De gemeente Texel maakt een onderscheid in de grootte van het bodemvreemde materiaal:

- Van hout en steenachtig materiaal met een grootte van 16 mm doorsnee of groter mag maximaal 20 gewichtsprocent aanwezig zijn in een toe te passen partij
- Van hout en steenachtig materiaal met een grootte van 32 mm doorsnee of groter mag maximaal 10 gewichtsprocent aanwezig zijn in een toe te passen partij
- Andere materialen mogen sporadisch aanwezig zijn
- Voor asbesthoudende materialen geldt daarnaast de aanvullende eis dat deze in grond die wordt toegepast op locaties met een gevoelig gebruik niet zintuiglijk aanwezig mag zijn

4.6 (Voormalige) bollenteelt-, fruitteelt- en boomgaardpercelen

Ter plaatse van percelen waar bollenteelt of fruitteelt heeft plaatsgevonden of bij boomgaarden zijn vaak bestrijdingsmiddelen toegepast. In het verleden werden hiervoor vaak OCB’s gebruikt. OCB's zijn een groep van diverse bestrijdingsmiddelen. Per stof verschilt de datum van eerste toelating en datum van verbod. Het gebruik van de meeste OCB's start doorgaans vanaf de jaren '50. Sinds 2011 zijn alle OCB's verboden. Een groot deel is echter al verboden sinds de jaren '70-'80 en het gebruik van OCB's nam tot de eeuwwisseling sterk af. Op de percelen waar OCB’s zijn toegepast zie je echter vaak nog verontreinigingen met OCB’s. Doordat er op deze percelen vaak geploegd wordt, komen de verontreinigingen vaak voor in de bovenste 30 cm van de bodem. Dit wordt ook wel de bouwvoor genoemd.

Vanwege de lage normen voor OCB’s zoals opgenomen bijlage B van de Regeling Bodemkwaliteit 2022 én de omrekening naar standaardbodem, leidt een beperkte verontreiniging met OCB’s vaak tot een classificatie van de grond als klasse Industrie. Dit kan zelfs het geval zijn wanneer de rapportagegrenzen niet of nauwelijks overschreden worden. Dit betekent dat de grond niet toepasbaar is op landbouwpercelen. Echter, de aanwezige verontreiniging geeft met deze gehalten nog geen risico’s voor mens of natuur. Door mogelijk te maken dat de grond op (andere) bollenteelt-, fruitteelt- en boomgaardpercelen toegepast kan worden, verspreiden de OCB’s zich niet naar percelen zonder OCB’s en blijven de landbouwkundige waarden van de grond ook goed benut.

Daarom staan de gemeenten toe dat grond die enkel op basis van OCB’s geclassificeerd is als klasse Industrie, tot 0,5 m-mv kan worden toegepast op percelen waar bollenteelt, fruitteelt heeft plaatsgevonden in de periode van 1945 tot 2011 of waar boomgaarden waren in die periode. Dit betekent dat er geen andere parameters verhoogd mogen zijn boven de kwaliteitseisen voor de klasse Landbouw/natuur. Grondverzet kan plaatsvinden op basis van de bodemkwaliteitskaart of een partijkeuring. Bij de partijkeuring moet geanalyseerd worden op het standaardpakket bodem, PFAS-28 pakket en OCB-pakket. Opgemerkt wordt dat er altijd een partijkeuring nodig is om de kwaliteit vast te stellen van grond uit de zone Bangert-Oosterpolder van de bodemkwaliteitskaart. Dit omdat de grond plaatselijk sterk verontreinigd kan zijn met OCB’s.

Wanneer uit een partijkeuring of bodemonderzoek blijkt dat de OCB’s niet verhoogd zijn, mag de grond ook elders toegepast worden volgens de algemeen geldende toepassingseisen.

- Grond uit de bouwvoor (tot 0,3 m-mv) van percelen waar in de periode 1945 tot 2011 bollenteelt of fruitteelt plaatsvond of waar boomgaarden waren in die periode, is verdacht op de aanwezigheid van OCB's
- Grond die enkel op basis van OCB's geclassificeerd wordt als klasse Industrie, mag worden toegepast op OCB-verdachte landbouwpercelen tot een diepte van 0,5 m-mv

4.7 Regionale waterkeringen

Het beleid voor regionale waterkeringen wordt voortgezet. In de meeste gemeenten zijn regionale waterkeringen aanwezig onder beheer van het Hoogheemraadschap Noorderkwartier (HHNK). De ligging van deze regionale waterkeringen is te vinden op de website van het Hoogheemraadschap[14]. In alle gemeenten met uitzondering van Enkhuizen, Hoorn, Medemblik, Stede Broec en Texel zijn regionale waterkeringen aanwezig. Voor de gemeente Hoorn geldt dat de Westerdijk binnen een aantal jaar gewijzigd zal worden naar een regionale waterkering.

Binnen het werkgebied van het HHNK komt voortdurend baggerspecie vrij door het op peil houden van de watergangen. Dit onderhoud vindt in elke watergang om de circa 5 tot 10 jaar plaats. De vrijgekomen baggerspecie wordt, in aflopende voorkeursvolgorde, als volgt verwerkt:

1. Direct naast de watergang op de kant geplaatst (vooral in landelijk gebied)
2. In een weilanddepot, dat grenst aan de watergang en alleen is toegestaan als uit waterbodemonderzoek blijkt dat de baggerspecie "verspreidbaar" is volgens de normen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022, bijlage B. (alleen bij grote projecten)
3. Gestort in een doorgangsdepot van het Hoogheemraadschap, meestal wanneer de ruimte ontbreekt om de baggerspecie op de kant te leggen (bijv. nabij bebouwing of gevoelig gebruik). In eigen depots mag de kwaliteit maximaal klasse 'Industrie' bedragen
4. Afgevoerd naar een reiniger of stortlocatie bij niet-verspreidbare bagger, die bovendien niet binnen kwaliteitsklasse 'Industrie' valt

Wanneer baggerspecie wordt gestort in een doorgangsdepot, ontstaat na indroging en rijping grond met maximaal de klasse Industrie. Aangezien de kwaliteitseisen voor "verspreidbare" baggerspecie gelijk is aan de kwaliteitseisen voor de klasse Industrie óf lager, was de ingenomen baggerspecie ook verspreidbaar. Als er langs de watergang plek was geweest, had deze baggerspecie dus gewoon op de kant gekund. Door ruimtegebrek gaat de baggerspecie echter naar een depot.
Om de regionale waterkeringen op hoogte te brengen is grond noodzakelijk. Ter plaatse van regionale waterkeringen zijn door historisch gebruik heterogeen verspreide verontreinigingen te verwachten. Daarom is het niet duurzaam om op zulke waterkeringen uitsluitend grond toe te passen van klasse Landbouw/natuur. Bovendien is op deze keringen geen begrazing toegestaan, worden er geen gewassen geteeld en spelen er geen kinderen. Het blootstellingsrisico bij toepassing van grond in klasse 'Wonen' of 'Industrie' is daarom nihil.

De gemeenten willen het nuttig gebruik van grond die ontstaan is uit baggerspecie in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap stimuleren. Daarom staan zij toe dat dit soort grond

[14] https://www.hhnk.nl/legger-waterkeringen

met de kwaliteitsklasse Wonen of Industrie wordt ingezet om waterkeringen op hoogte te brengen, mits:

- De kwaliteit met een partijkeuring is aangetoond
- De aangebrachte laag wordt afgedekt met circa 30 cm teeltlaag
- De teeltlaag minimaal kwaliteitsklasse Landbouw/natuur heeft óf bestaat uit de huidige teeltlaag van de kering

Zo sluit de waterkering aan op het toekomstige gebruik en wordt een nuttige toepassing gerealiseerd tegen minimale maatschappelijke kosten, zonder milieuschade.

- Voor het ophogen van regionale waterkeringen mag grond uit baggerspecie gebruikt worden mits deze voldoet aan de kwaliteitsklasse ‘Industrie’
- Dit moet worden vastgesteld met een partijkeuring
- Na ophoging moet minimaal 30 cm teeltlaag met kwaliteitsklasse Landbouw/natuur worden aangebracht. De bestaande teeltlaag mag altijd worden tijdelijk worden uitgenomen

4.8 Toepassen van grond in duingebieden

Om de natuurwaarden in het duingebied te beschermen, mag in deze gebieden alleen duinzand toegepast worden. Civiele en infrastructurele werken zijn uitgezonderd van deze regel. De duingebieden moeten in de omgevingsplannen geografisch worden gedefinieerd.

In duingebieden in heel Nederland worden verhoogde PFAS-gehalten gemeten op locaties waar dit niet verwacht wordt omdat er geen bronlocatie in de buurt gelegen is. Het vermoeden bestaat dat dit komt door het fenomeen sea spray. Sea spray is het effect dat kleine deeltjes vanuit het water kunnen opstijgen en deze via de lucht landinwaarts gebracht worden. Ook in de regio Noord-Holland-Noord worden in de duingebieden plaatselijk hogere PFAS-gehalten aangetoond dan verder landinwaarts.

De duinen hebben over het algemeen de functie landbouw/natuur. Het maximale toegestane PFAS-gehalte in toe te passen grond bedraagt daarom 1,9 µg/kg d.s. voor PFOA en 1,4 µg/kg d.s. voor PFOS en alle andere PFAS-verbindingen. Daarnaast is een groot gedeelte van het duingebied grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied. Hier geldt een toepassingsnorm van de gebiedskwaliteit en indien deze niet bekend is 0,1 µg/kg d.s voor alle PFAS-verbindingen. Daarnaast gelden voor toepassing van grond in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden aanvullende regels van de provincie Noord-Holland (zie ook paragraaf 2.6). Op basis van deze regels is in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden geen verruiming van de toepassingseisen mogelijk. Wanneer kan worden aangetoond dat de PFAS-gehalten in de toe te passen grond lager- of gelijk zijn aan de PFAS-gehalten de grond op de locatie van toepassen, mag de grond toegepast worden. Wel geldt een meldplicht bij de provincie Noord-Holland 9 weken voorafgaand aan de toepassing.

Buiten de grondwaterbeschermingsgebieden is een verruiming wel mogelijk. Om hergebruik van duinzand mogelijk te maken wijkt de regio in duingebieden die geen grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied zijn daarom af van de landelijke PFAS-regels

uit het Handelingskader PFAS. Wanneer in gebiedseigen duinzand de PFAS-gehalten onder de -toepassingswaarden voor wonen en industrie liggen, mag de grond binnen hetzelfde duingebied worden toegepast.

Om de PFAS-gehalten vast te stellen is een partijkeuring of vastgestelde bodemkwaliteitskaart nodig. De duingebieden zijn in de bodemkwaliteitskaart van de regio voor een groot deel uitgesloten. Dit is echter niet voor alle duinen het geval. Daar waar de duinen opgenomen zijn in de bodemkwaliteitskaart, bijvoorbeeldop Texel en in de gemeente Schagen, mag de bodemkwaliteitskaart gebruikt worden als bewijsmiddel voor het grondverzet.

- Alle grond die in de duinen wordt toegepast moet duinzand zijn. Civiele en infrastructurele werken zijn uitgezonderd van deze regel
- Gebiedseigen duinzand met PFAS-gehalten onder de toepassingswaarden voor wonen en industrie mag worden toegepast buiten de grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden.
- In grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden moet voor PFAS worden voldaan aan de eisen uit het Handelingskader PFAS en de Provinciale Omgevingsverordening.

4.9 Toepassen van grond in de “Oostpolder” (gemeente Hollands Kroon)

De “Oostpolder” is een gebied in de gemeente Hollands Kroon dat grotendeels in gebruik is voor aardappelteelt en natuurgebieden. In het bestemmingsplan[15] voor dit gebied is aangegeven dat het opbrengen van zandgrond (lutumpercentage ≤ 8%) op landbouwpercelen ten behoeve van bollenteelt niet zonder meer is toegestaan. Uitsluitend projectmatige ontwikkeling van permanente bollenteelt wordt onder voorwaarden toegestaan. Voor het toepassen van zandgrond in dit gebied moet contact opgenomen worden met de gemeente Hollands Kroon.

5 Regionale invulling van landelijk beleid

In hoofdstuk 2 is het landelijk beleid beschreven. In sommige gevallen is er binnen deze regels beoordelingsruimte. Om duidelijkheid te geven aan initiatiefnemers, wordt in dit hoofdstuk beschreven hoe de regio Noord-Holland Noord deze beoordelingsruimte invult. Hiervoor is geen maatwerk nodig en dit hoeft daarom ook niet in het omgevingsplan opgenomen te worden.

5.1 Voormalige stortplaatsen

In de regio zijn verschillende voormalige stortplaatsen. Niet altijd is de afdeklaag van deze stortplaatsen voldoende. Dit kan risico’s opleveren voor omwonenden en bezoekers van de locatie. De gemeenten vinden het belangrijk dat deze risico’s worden weggenomen. Daarom is het van belang dat de afdeklaag hersteld wordt. De toepassingseis voor deze locaties is vaak Landbouw/natuur aangezien stortplaatsen veelal in het buitengebied liggen. De gemeenten willen echter ook zoveel mogelijk gebiedseigen grond nuttig gebruiken. Dat pleit voor het verruimen van de toepassingsmogelijkheden voor grond met de klasse Industrie aangezien voor deze grond de minste toepassingslocaties zijn. Aangezien stortplaatsen vaak extensief gebruikt worden, is het

[15] Bestemmingsplan Buitengebied 2006, gemeente Anna Paulowna, bladzijde 46-47

vaak mogelijk om op deze locaties dit soort grond toe te passen. Of dat daadwerkelijk mogelijk is, is echter sterk afhankelijk van de lokale omstandigheden.

In het oude beleid was een specifieke lokale maximale waarde voor afdeklagen van voormalige stortplaatsen opgenomen. In een maatwerkverzoek kan echter beter invulling gegeven worden aan de lokale omstandigheden. Daarom is in deze Handreiking geen regionaal beleid voor stortplaatsen meer opgenomen.

Wanneer een perceeleigenaar de afdeklaag van een stortplaats gaat herstellen, dan kan voor het verruimen van de toepassingseis een maatwerkverzoek ingediend worden bij de desbetreffende gemeente. De gemeente kan hier in een maatwerkvoorschrift mee instemmen. Om tot een succesvolle beoordeling van een maatwerkverzoek te komen zijn de volgende voorwaarden van belang:

- De toe te passen grond moet afkomstig zijn uit de regio Noord-Holland Noord
- Er moet in het maatwerkverzoek duidelijk onderbouwd worden of sprake is van één toepassingseis voor de hele aan te brengen afdeklaag, of dat er onderscheid gemaakt wordt in lagen. Er kan bijvoorbeeld gekozen worden voor een afdeklaag van 0,5 m die voldoet aan de algemene toepassingseis, met een meer verontreinigde laag er onder, bijvoorbeeld grond met de klasse Industrie
- In het maatwerkverzoek is rekening gehouden met lokale omstandigheden en het daadwerkelijke gebruik van de locatie. Zo moet bijvoorbeeld bepaald zijn of er kinderen spelen op de locatie of dat er bijvoorbeeld schapen grazen
- Bij de gewenste toepassing mogen geen humane risico's optreden. Dit moet onderbouwd zijn op basis van een risicobeoordeling. Hierbij is een risicobeoordeling volgens de Risicotoolbox Bodem[16] de eerste stap. Afhankelijk van de resultaten kan een aanvullende onderbouwing noodzakelijk zijn, waarbij ook rekening gehouden wordt met locatiespecifieke omstandigheden zoals de verblijftijd van spelende kinderen of grazend vee
- Er moet in het maatwerkverzoek ook aandacht zijn voor de mate waarin ecologische waarde aan de locatie is toegekend

5.2 Ontgraven van grond dieper dan 2 m-mv

De bodemkwaliteitskaart is opgesteld tot een diepte van 2 m-mv. Dat betekent dat er bij werkzaamheden die dieper dan 2 m-mv plaatsvinden, geen milieuverklaring bodemkwaliteit is voor de kwaliteit van de grond dieper dan 2 m-mv. Dat betekent dat deze grond gekeurd moet worden. Echter, wanneer op basis van het vooronderzoek conform NEN 5725 en zintuiglijke waarnemingen tijdens de werkzaamheden geen aanleiding is om een verontreiniging te verwachten, is het onwaarschijnlijk dat de kwaliteit van de diepe lagen slechter is dan de direct bovenliggende laag. Het uitvoeren van een partijkeuring is daarom niet doelmatig. Daarom mag in dit geval de bodemkwaliteitskaart van de bovenliggende laag als bewijsmiddel gebruikt worden. Opgemerkt wordt dat wanneer tijdens de werkzaamheden zintuiglijk afwijkingen worden waargenomen, de grond in depot geplaatst moet worden om de grond te kunnen keuren.

[16] https://www.risicotoolboxbodem.n

6 Eisen aan bodemonderzoeken en partijkeuringen

Voor een aantal activiteiten onder de Omgevingswet is voorafgaand bodemonderzoek noodzakelijk (graven in de bodem, bouwen van een bodemgevoelig bouwwerk).

Het voorafgaand bodemonderzoek bestaat conform artikel 5.7 van het Besluit activiteiten leefomgeving uit de volgende onderdelen:

- Een vooronderzoek conform NEN 5725
- Een verkennend bodemonderzoek conform NEN 5740 alleen als uit het vooronderzoek een verdenking blijkt
- Een verkennend bodemonderzoek asbest conform NEN 5707 als uit het vooronderzoek of het verkennend bodemonderzoek een asbestverdenking blijkt
- Een nader bodemonderzoek conform NTA 5755 als uit het verkennend bodemonderzoek blijkt dat een nader bodemonderzoek nodig is
- Een nader bodemonderzoek asbest conform NEN 5707 als uit het verkennend bodemonderzoek asbest blijkt dat een nader bodemonderzoek asbest nodig is

6.1 Specifieke eisen bodemonderzoeken

Bodemonderzoek mag alleen worden uitgevoerd door daarvoor erkende bedrijven. Deze bedrijven hebben kennis van de normen en protocollen die van toepassing zijn bij het uitvoeren van milieuhygiënisch bodemonderzoek. De regio Noord-Holland Noord heeft bij het beoordelen van voorafgaand bodemonderzoek en partijkeuringen speciale aandacht voor o.a. arseen, gedempte sloten, gewasbeschermingsmiddelen, asbestdaken zonder dakgoot, mengmonsters, invasieve exoten.

Op de website van de OD NHN is meer informatie te vinden over de exacte eisen voor het bodemonderzoek.

6.2 Geldigheidsduur

De toe te passen grond en/of de ontvangende bodem kan al eerder zijn onderzocht. Volgens artikel 16.5 van de Omgevingswet mag het bevoegd gezag bij het nemen van besluiten volgens de Omgevingswet in ieder geval rapporten en onderzoeken gebruiken die niet ouder zijn dan 2 jaar. Het bevoegd gezag mag ook oudere rapporten en onderzoeken gebruiken als voldoende onderbouwd is dat de gegevens nog actueel zijn. Op de website van de OD NHN is meer informatie te vinden over hoe de OD NHN hier mee omgaat.

6.3 Data-eisen

Een bodemonderzoek moet aangeleverd worden in de bestandsformaten pdf en xml. Het xml-bestand bevat alle analysegegevens en de locaties van alle boringen in een digitaal uitwisselbestand. Het xml-bestand moet voldoen aan de eisen voor BRO SAD IMBRO. XML-bestanden van vooronderzoeken en partijkeuringen moeten voldoen aan de (voor)laatste versie van het SIKB 0101-protocol. Om te bepalen of een xml-bestand voldoet aan de gestelde eisen kan de validatietool van het SIKB[17] gebruikt worden.

[17] Validatie Tool - SIKB Datastandaarden

6.4 Bodemonderzoeken vs. bodemkwaliteitskaart

Het kan voorkomen dat een locatie niet uitgesloten is van de bodemkwaliteitskaart, maar dat er toch een (verkennend) bodemonderzoek of partijkeuring is uitgevoerd. Uit het onderzoek kan een andere kwaliteit blijken dan uit de bodemkwaliteitskaart. In dergelijke situaties is de bodemkwaliteitskaart niet representatief voor de bodemkwaliteit op de locatie en kan de bodemkwaliteitskaart niet als geldig bewijsmiddel worden gebruikt voor de kwaliteit van her te gebruiken grond.

De vastgestelde kwaliteit van een partijkeuring gaat altijd boven de kwaliteit van een bodemkwaliteitskaart, aangezien een partijkeuring een groter detailniveau heeft en daardoor meer zegt over de lokale situatie.

Om vast te stellen of een bodemonderzoek binnen de verwachte kwaliteit van de bodemkwaliteitskaart valt worden de volgende stappen doorlopen:

- Er wordt een vergelijking gemaakt voor elke bodemlaag uit de bodemkwaliteitskaart. Van de geanalyseerde (meng)monsters, worden daarom per bodemlaag van elke geanalyseerde parameter een gemiddeld gehalte bepaald. Hierbij worden mengmonsters één keer meegerekend
- Van elk gemiddelde wordt bepaald welke bodemkwaliteit erbij hoort (klasse Landbouw/natuur, Wonen of Industrie). Dit moet overeenkomen met de kwaliteit van dezelfde laag in de bodemkwaliteitskaart
- Daarnaast moeten de gemiddelde gehalten van alle parameters vergeleken met de gemiddelde gehalten van dezelfde laag in de bodemkwaliteitskaart. De gemiddelden uit het bodemonderzoek mogen niet hoger of lager zijn dan het gemiddelde van de bodemkwaliteitskaart plus of min tweemaal de standaarddeviatie uit de bodemkwaliteitskaart. In onderstaande vergelijking is dit schematisch weergegeven:

  $$Gem._{BKK} - 2 * StDev._{Bkk} < Gem._{onderzoek} < Gem._{BKK} + 2 * StDev._{Bkk}$$

Wanneer in het bodemonderzoek of de partijkeuring de kwaliteit zoals opgenomen in de bodemkwaliteitskaart bevestigd wordt, mag de bodemkwaliteitskaart als bewijsmiddel gebruikt worden.

7 Grondverzet in de praktijk

In de voorgaande hoofdstukken zijn de algemene en regionale regels besproken. Afhankelijk van de lokale situatie kunnen zowel algemene als regionale regels van toepassing zijn. Om meer overzicht te creëren is in dit hoofdstuk beschreven aan welke regels in de praktijk moet worden voldaan.

In de paragrafen 7.2 tot en met 7.4 zijn de stroomschema's beschreven per milieubelastende activiteit uit het Bal, te weten:

- Graven (paragraaf 7.2)
- Opslaan (paragraaf 7.3)
- Toepassen (paragraaf 7.4)

Voor al deze milieubelastende activiteiten geldt dat er een vooronderzoek uitgevoerd moet worden. De eisen hiervoor zijn opgenomen in paragraaf 7.1.

7.1 Vooronderzoek

Om te bepalen of de bodemkwaliteitskaart gebruikt kan worden voor een locatie dient de initiatiefnemer altijd een vooronderzoek te laten uitvoeren volgens de norm NEN 5725. De bodemkwaliteitskaart geeft de diffuse achtergrondkwaliteit van de bodem weer (zie hoofdstuk 3). Locaties waarvan bekend is dat er bodemverontreiniging aanwezig is, zijn uitgesloten van de kaart. Logischerwijs kan de kaart dan niet gebruikt worden voor grondverzet of voor het bepalen van de veiligheidsklasse. Daarnaast is de bodemkwaliteitskaart mogelijk verouderd wanneer er sinds het opstellen van de bodemkwaliteitskaart veel werkzaamheden zijn uitgevoerd. In het vooronderzoek kan bepaald worden of hier sprake van is.

In de NEN 5725 zijn sinds 2018 specifieke onderzoeksaanleidingen (met bijbehorende onderzoeksvragen) beschreven om de kaart te kunnen gebruiken als bewijsmiddel. Te weten:

- Voor grondverzet: aanleiding F: Toetsing gebruik bodemkwaliteitskaart bij te ontgraven grond en het toepassen van grond
- Voor bepaling veiligheidsklasse: aanleiding G: Opstellen hypothese over bodemkwaliteit bij tijdelijke uitplaatsing en overig projectmatig grondverzet ten behoeve van het inschatten van arbeidshygiënische risico's (paragraaf 3.3)

Afhankelijk van het doel van het vooronderzoek moet de juiste aanleiding gekozen worden. Het kan ook dat beide aanleidingen van toepassing zijn.

Het vooronderzoek voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart in het kader van grondverzet (aanleiding F) dient op onderstaande vragen een antwoord te geven:

- Vallen de werkzaamheden (graven/opslaan/toepassen) volledig binnen de afbakening van de bodemkwaliteitskaart (horizontaal en verticaal)?
- Welke bodemkwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart(en) en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?
- Is de bodem asbestverdacht?
- Is het op basis van de activiteiten, ontgraving of ongewoon voorval aannemelijk dat de bodemkwaliteit ter plaatse is veranderd sinds het vaststellen of actualiseren van de bodemkwaliteitskaart?
- Zijn er puntbronnen aanwezig of is ernstige bodemverontreiniging te verwachten binnen het ontgravingsprofiel?

Het vooronderzoek voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart in het kader van het bepalen van de veiligheidsklasse (aanleiding G) dient op onderstaande vragen een antwoord te geven:

- Wat is de afbakening van de onderzoekslocatie en is deze voldoende?
- Welke bodemkwaliteitsklasse is toegekend aan de bodem in de bodemkwaliteitskaart en welke lagen zijn daarbij onderscheiden?
- Is er sprake van potentiële bronnen van bodemverontreiniging? Zo ja, wat zijn de potentiële bronnen van bodemverontreiniging, waar liggen ze en wat zijn de kritische parameters?
- Is de bodem asbestverdacht?

- Is er een vermoeden dat op basis van beschikbare voorinformatie werkzaamheden plaatsvinden binnen een geval van ernstige bodemverontreiniging?
- Is de bodem sterk verontreinigd (boven interventiewaarde)?

Mocht uit het vooronderzoek, of vanwege zintuiglijke waarnemingen in het veld, blijken dat de kaart niet representatief is, dan vervalt de geldigheid van de bodemkwaliteitskaart alsnog en dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

7.2 Graven

Indien uit vooronderzoek blijkt dat de bodemkwaliteitskaart gebruikt kan worden als bewijsmiddel, kan van de kwaliteitsklassen worden uitgegaan zoals opgenomen in tabel 3.2 en aangegeven op de ontgravingskaart in bijlage 2.

In paragraaf 2.2 zijn de algemene regels voor graven beschreven. Er is door de regio Noord-Holland Noord geen maatwerk gemaakt op deze regels. Wel zijn de regels uit de bruidschat van toepassing voor graven boven interventiewaarde bij kleine graafvolumes. Deze zijn bij de invoering van de Omgevingswet in de omgevingsplannen terecht gekomen en zijn tevens beschreven in paragraaf 2.2.

In paragraaf 5.2 is beschreven hoe de regio omgaat met het graven in grond dieper dan 2 m-mv.

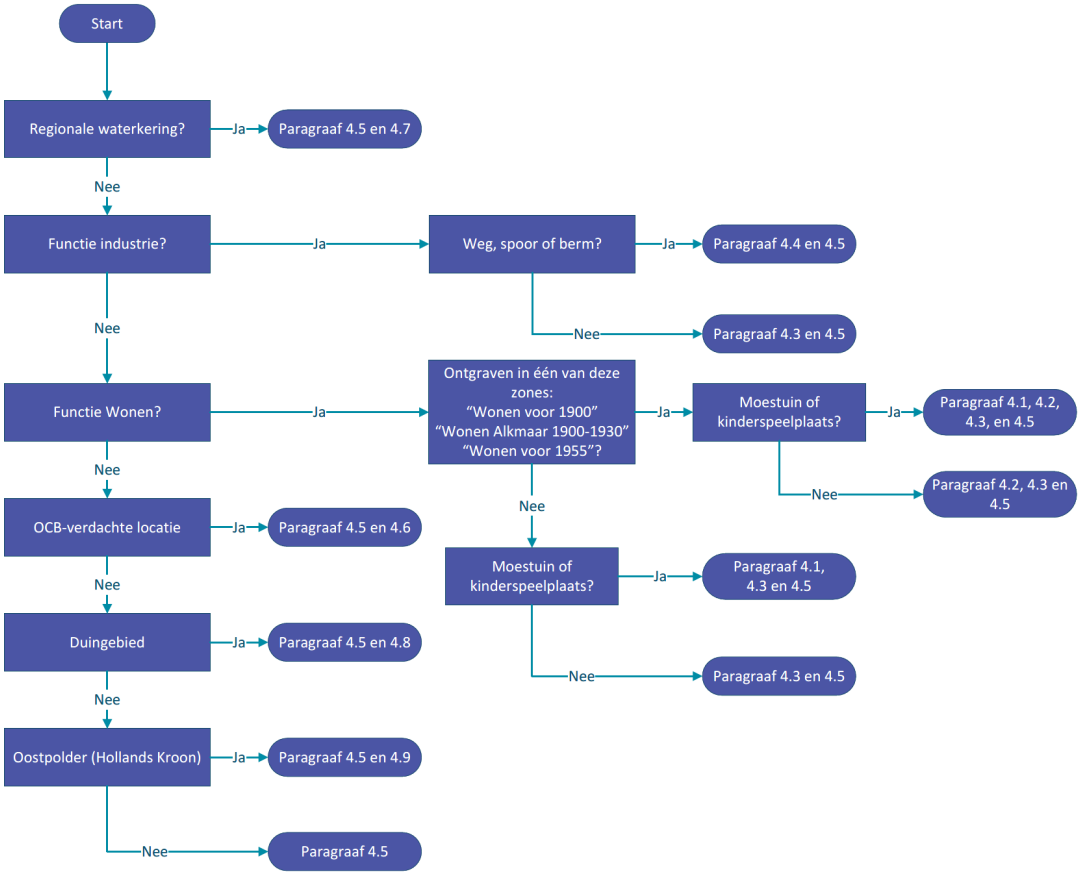
7.3 Opslaan

In paragraaf 2.3 zijn de algemene regels voor de opslag van grond beschreven. Er is door de regio Noord-Holland Noord geen maatwerk gemaakt op deze regels. Dit betekent dat dus alleen de algemene regels van toepassing zijn.

7.4 Toepassen

In paragraaf 2.4 zijn de algemene regels voor de opslag van grond beschreven. Voor deze milieubelastende activiteit zijn daarnaast voor meerdere onderwerpen maatwerk gemaakt. Dit is beschreven in hoofdstuk 4 van deze Handreiking. Dit wordt tevens opgenomen in de omgevingsplannen van alle gemeenten.

Naast de algemene regels kunnen afhankelijk van de locatie van toepassen meerdere maatwerkregels van toepassing zijn. Als richtingaanwijzer is daarom in figuur 7.1 een stroomdiagram weergegeven waarin bepaald kan worden in welke paragrafen de regels die van toepassing zijn, zijn opgenomen.

Figuur 7.1 Stroomdiagram met van toepassing zijnde regels uit deze Handreiking, afhankelijk van de toepassingslocatie

8 Melden, toezicht en handhaving

8.1 Inleiding

Gemeenten, waterschappen en provincies zijn verantwoordelijk voor alle taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) van de fysieke leefomgeving. Voor de gemeenten in de regio Noord-Holland Noord is dat de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN). OD NHN voert voor de gemeenten het basistakenpakket van VTH-taken uit op het gebied van bodem. OD NHN handelt daarmee namens het college van burgemeester en wethouders van de betreffende gemeenten.

8.2 Melden

Als grond of baggerspecie wordt opgeslagen of toegepast, dan geldt er meestal een meldingsplicht. De opdrachtgever dient opslag of toepassing te melden bij het bevoegd gezag, namelijk de gemeente. OD NHN handelt deze meldingen meestal af.

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) beschrijft welke meldingsplicht er geldt. Hier is kort toegelicht in welke gevallen **geen** melding benodigd is voor toepassen van grond:

- Toepassen van kleine partijen grond of baggerspecie (maximaal 25 m^3) door particulieren waarbij geen professionele partij betrokken is (zoals een bodemverbetering van een tuin of deels ophogen van een perceel)

- Toepassingen binnen een landbouwbedrijf als de grond of baggerspecie afkomstig is van een tot datzelfde landbouwbedrijf behorend perceel, waarop een vergelijkbaar gewas wordt geteeld als op het perceel waar de grond of baggerspecie wordt toegepast
- Het verspreiden van baggerspecie uit een watergang over de aan de watergang grenzende percelen
- Het toepassen van schone grond en baggerspecie (kwaliteit Landbouw/natuur) in hoeveelheden kleiner dan 50 m^3. Voor het toepassen van schone grond in hoeveelheden groter dan 50 m^3 moet eenmalig de toepassingslocatie gemeld worden
- Het tijdelijk uitnemen en opslaan van grond. Hiervoor is wel een melding in het kader van de graafwerkzaamheden verplicht

In alle andere gevallen is een melding **verplicht**. Toepassen van grond of baggerspecie dient minimaal één week van tevoren gemeld te worden bij het omgevingsloket[18]. Via dit loket kan de initiatiefnemer een digitaal formulier invullen met de vereiste gegevens. Rapportages van milieuhygiënische verklaringen zoals een partijkeuring of een vooronderzoek voor het gebruik van de bodemkwaliteitskaart kunnen worden toegevoegd. Het bevoegd gezag beoordeelt de melding binnen 5 werkdagen.

Als de melding akkoord is, dan hoeft er formeel geen terugmelding plaats te vinden. De melder mag dus na één week na de melding starten met de werkzaamheden als er geen bericht is ontvangen. Het bevoegd gezag kan hierna nog wel handhavend optreden. De initiatiefnemer blijft verantwoordelijk voor het voldoen aan de vereisten uit het Besluit activiteiten leefomgeving en kan zich dus niet beroepen op het uitblijven van een mededeling op de melding.

Voor de opslag van grond die voldoet aan de kwaliteitseis klasse Industrie die wordt opgeslagen buiten de locatie van ontgraven wordt moet vier weken van tevoren een melding gedaan worden. Wanneer er eenmalig één partij grond of baggerspecie opgeslagen wordt, geldt een termijn van één week.

8.3 Toezicht en handhaving

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeenten zijn verantwoordelijk voor toezicht en handhaving voor toepassingen en opslag van grond en baggerspecie op landbodem. In de praktijk zijn deze taken gemandateerd aan de OD NHN. Controle op het naleven van de regels kan plaatsvinden tijdens de melding, in het veld (tijdens het transport of bij toepassing/opslag) en na de feitelijke toepassing of opslag. De controle kan hierbij plaatsvinden op onder andere:

- De wijze van toepassing of opslag (conform het beleid)
- De tijdige, correcte en volledige melding
- De milieuhygiënische verklaringen
- Visuele inspectie van de toe te passen grond

Er vindt ook toezicht en handhaving plaats voor toepassingen en opslag die niet gemeld zijn. Wanneer de OD NHN of de gemeente constateert dat de regels van het Besluit activiteiten leefomgeving, Besluit bodemkwaliteit, Regeling bodemkwaliteit of het omgevingsplan van de

[18] https://omgevingswet.overheid.nl/

gemeente niet worden nageleefd, dan kan bestuursdwang worden uitgeoefend of een dwangsom worden opgelegd. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot strafrechtelijke handhaving.

Overtredingen zoals afwijkingen van normdocumenten, werken zonder erkenning, etc. kunnen worden gemeld bij de inspectie IL&T. De inspectie IL&T kan bij overtredingen dwangsommen opleggen, bedrijven schorsen of erkenningen intrekken.

9 Vaststellingsprocedure en mandatering

9.1 Vaststellingsprocedure

Het regionale beleid zoals beschreven in hoofdstuk 4 moet in de omgevingsplannen van alle betrokken gemeenten worden opgenomen en worden vastgesteld door de gemeenteraden. Hiervoor dient een ‘uniforme openbare voorbereidingsprocedure’ te worden gevolgd (afdeling 3.4 Awb). Dit betekent dat iedere belanghebbende bij de besluitvorming betrokken wordt via een inspraakprocedure.

In bijlage 4 zijn conceptregels opgenomen die gebruikt kunnen worden voor het opnemen van het beleid in het omgevingsplan.

9.2 Delegatie bevoegdheden van de raad naar het college

Bij het vaststellen van de gewijzigde omgevingsplannen kan de gemeenteraad ook een delegatiebesluit nemen om een deel van de taken te delegeren naar het college. De Omgevingsdienst raadt aan om de volgende taken te delegeren.

- Het erkennen van bodemkwaliteitskaarten van andere gemeenten
- Kleine aanpassingen aan de bodemkwaliteitskaart, de bodemregels uit het omgevingsplan of het opnieuw vaststellen van de bodemkwaliteitskaart

Bij erkenning van een bodemkwaliteitskaart van een andere gemeente wordt altijd getoetst of deze kaart van een vergelijkbare kwaliteit is als de eigen bodemkwaliteitskaart. Dit kan alleen onder de volgende voorwaarden:

- De bodemkwaliteitskaart en nota bodembeheer zijn vastgesteld door de betreffende gemeenteraad of gemandateerd college, het bestuur van een Waterschap of een minister
- De bodemkwaliteitskaart is opgesteld conform de Handreiking Bodemkwaliteitskaarten
- De bodemkwaliteitskaart is nog voldoende actueel
- Classificering op basis van het gemiddelde
- Opgesteld voor minimaal standaardpakket, PFAS en andere aanwezige diffuse verontreinigingen. Het is bekend dat in de regio een diffuse verontreiniging met bestrijdingsmiddelen aanwezig kan zijn

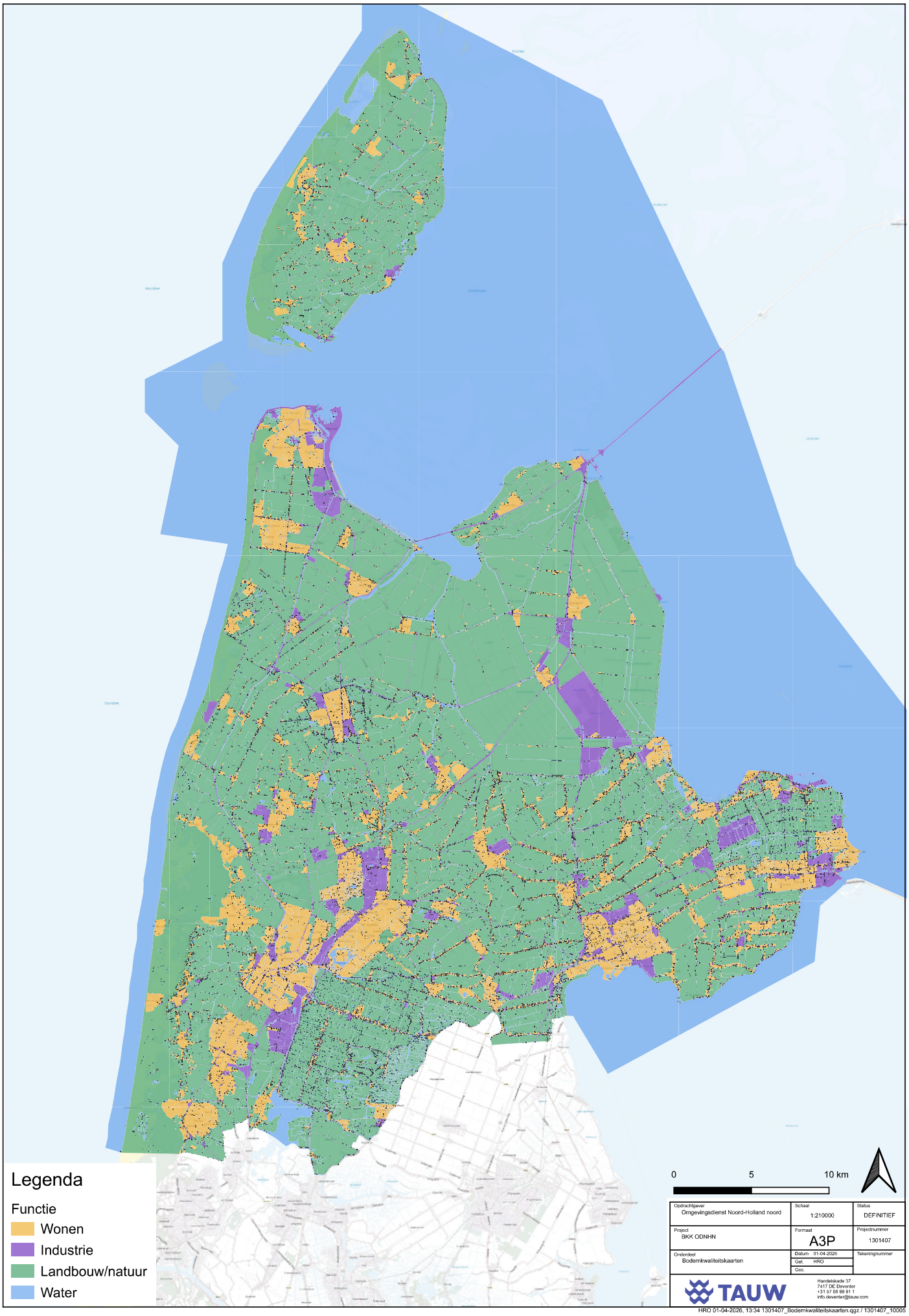
De Omgevingsdienst Noord-Holland Noord adviseert om het vaststellingsbesluit van de bodemkwaliteitskaart of het bodembeleid uit het omgevingsplan naar het college te mandateren in de volgende situaties.

- Kleine aanpassingen van het beleid als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving van hogere overheden
- Indien er sprake is van opkomende stoffen waarvoor nieuw beleid noodzakelijk is om stagnatie in uitvoeringsprojecten te voorkomen (zoals het geval was met PFAS)

Wel moet de raad hiervan op de hoogte gesteld worden.

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Bijlage 1 Bodemfunctiekaart

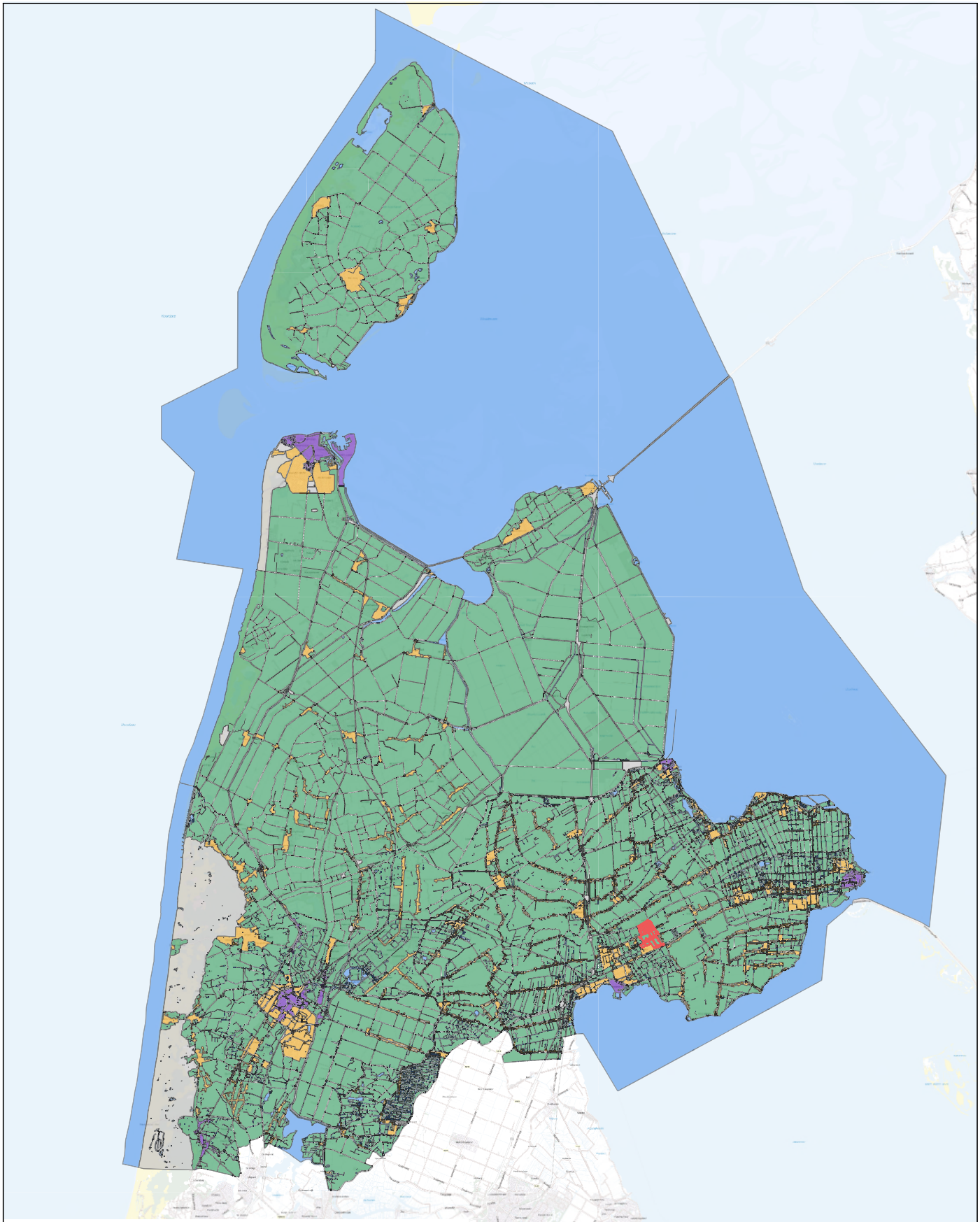

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:210000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer

TAUW
Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 08 99 91 1
info.deventer@tauw.com

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Bijlage 2 Ontgravingskaarten

Legenda

Ontgravingskaart bovengrond (0-0,5 m-mv)

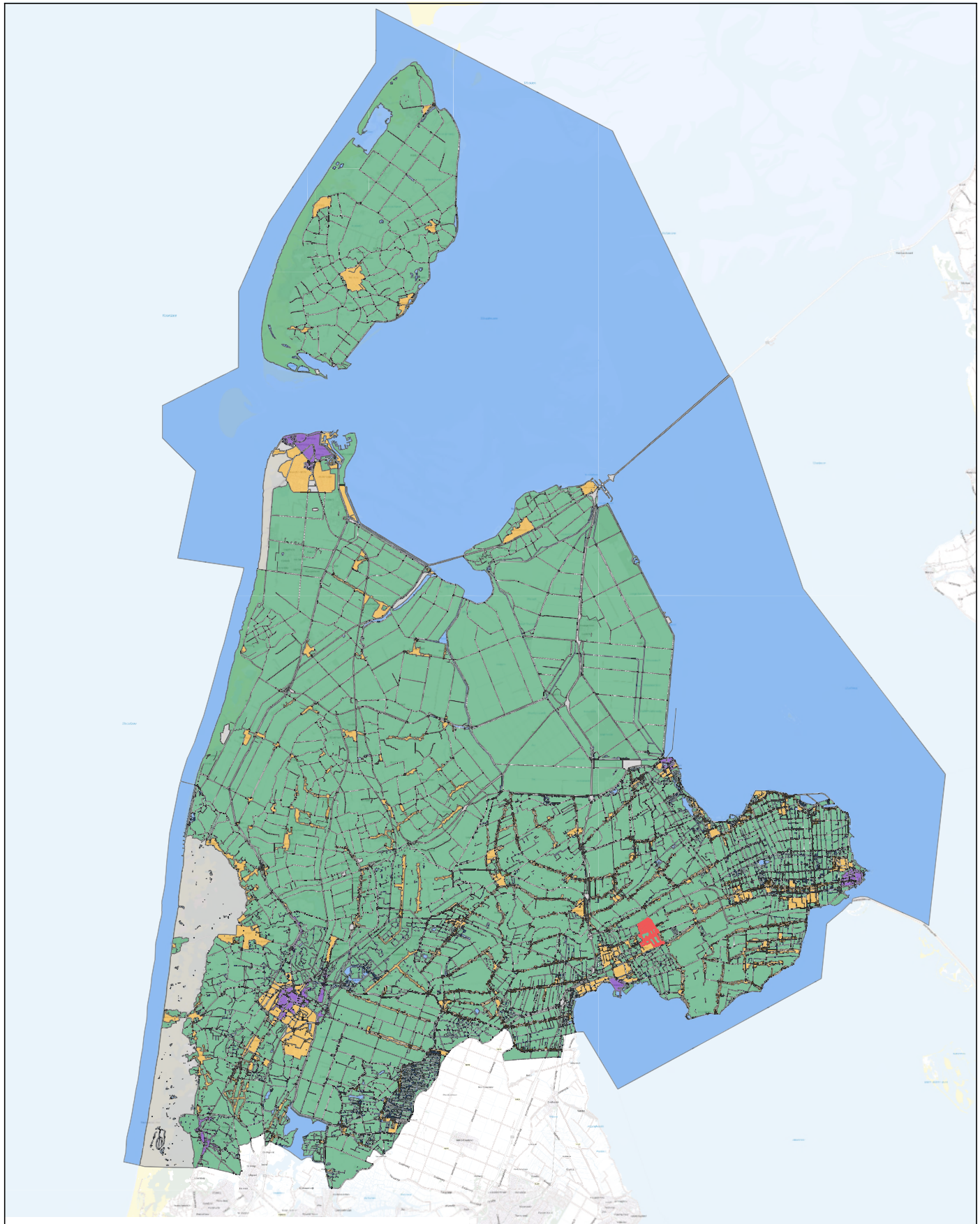
- Industrie (partijkeuring noodzakelijk)
- Wonen
- Landbouw/natuur (klasse industrie t.p.v. landbouw percelen)
- Uitgesloten
- Water
- Industrie op basis van OCB's (partijkeuring noodzakelijk)

0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer

TAUW
Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

HRO 02-04-2026, 15:12 1301407_Bodemkwaliteitskaarten.qgz / 1301407_10005

Legenda

Ontgravingskaart tussenlaag (0,5-1,0 m-mv)

- Industrie (partijkeuring noodzakelijk)
- Wonen
- Landbouw/natuur (klasse industrie t.p.v. landbouw percelen)
- Uitgesloten
- Water
- Industrie op basis van OCB's (partijkeuring noodzakelijk)

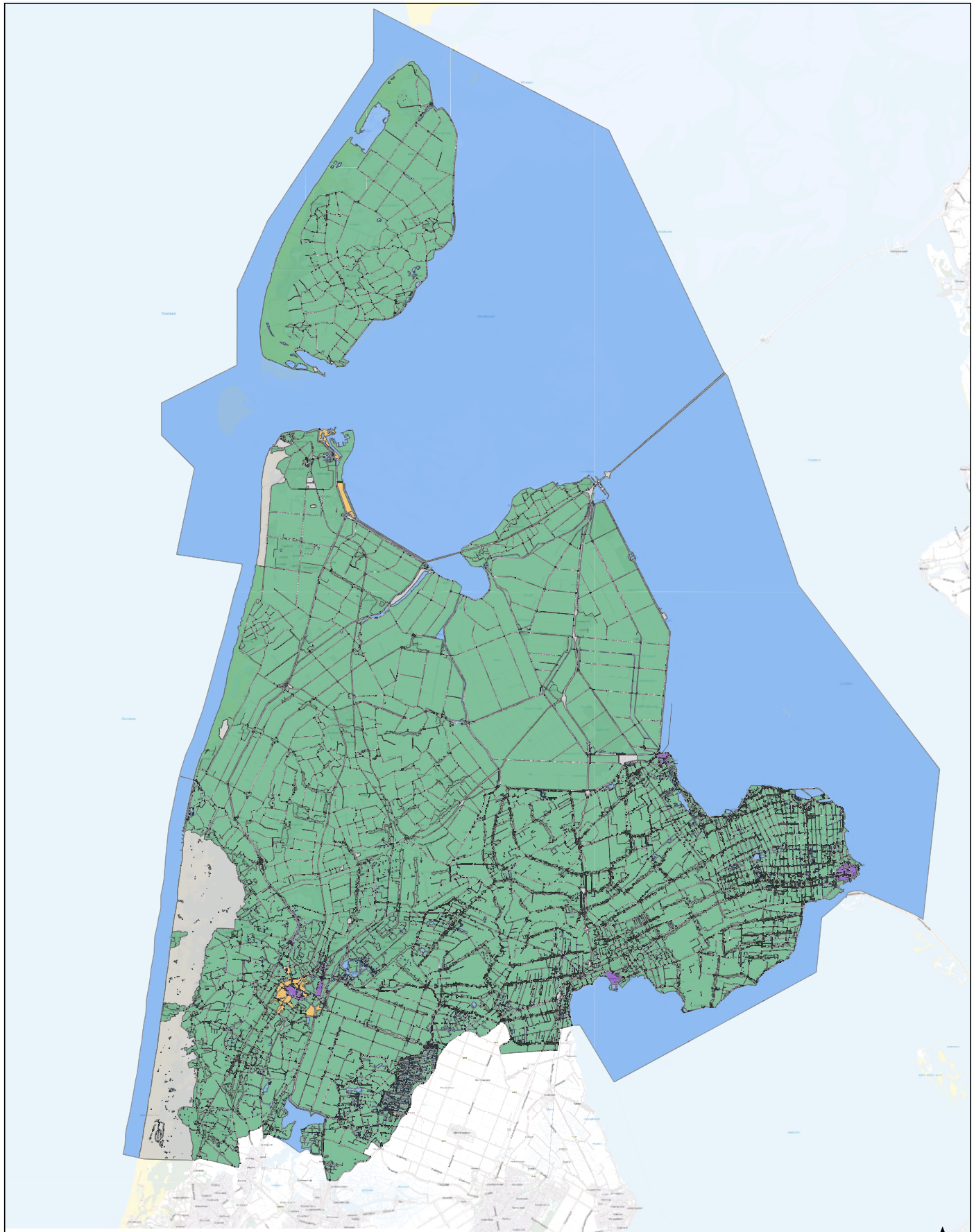
0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer

TAUW

Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

HRO 02-04-2026, 15:12 1301407_Bodemkwaliteitskaarten.qgz / 1301407_10005

Legenda

Ontgravingskaart ondergrond (1,0-2,0 m-mv)

- Industrie (partijkeuring noodzakelijk)
- Wonen
- Landbouw/natuur (klasse industrie t.p.v. landbouw percelen)
- Uitgesloten
- Water

0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer:

TAUW

Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

HRO 02-04-2026, 15:12 1301407_Bodemkwaliteitskaarten.qgz / 1301407_10005

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Bijlage 3 Toepassingskaarten

Legenda

Toepassingskaart bovengrond conform maatwerkregels (0,0-0,5 m-mv)

- Industrie
- Wonen
- Landbouw/natuur
- Water

0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer:

TAUW
Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

Legenda

Toepassingskaart tussenlaag conform maatwerkregels (0,5-1,0 m-mv)

- Industrie
- Wonen
- Landbouw/natuur
- Water

0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer:

TAUW
Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

Legenda

Toepassingskaart ondergrond conform maatwerkregels (1,0-2,0 m-mv)

- Industrie
- Wonen
- Landbouw/natuur
- Water

0 5 10 km

Opdrachtgever: Omgevingsdienst Noord-Holland noord	Schaal: 1:230000	Status: DEFINITIEF
Project: BKK ODNHN	Formaat: A3P	Projectnummer: 1301407
Onderdeel: Bodemkwaliteitskaarten	Datum: 01-04-2026 Get.: HRO Gec.:	Tekeningnummer:

TAUW
Handelskade 37
7417 DE Deventer
+31 57 06 99 91 1
info.deventer@tauw.com

Bijlage 4 Conceptregels ten behoeve van het omgevingsplan

Deze conceptregels zijn opgesteld aan de hand van de voorbeeldregels van Bodembeheer van de Toekomst. In de nummering en opbouw is hierbij grotendeels aangesloten bij de structuur van de ‘Gemeentelijke staalkaarten voor het omgevingsplan’ van de VNG. Deze conceptregels kunnen daardoor eenvoudig als maatwerkregels opgenomen in de omgevingsplannen van alle betrokken gemeenten. De hoofdstuknummers in dit document verwijzen daarom naar de hoofdstukken van het omgevingsplan conform de eerdergenoemde staalkaarten. Dit betekent dat in hoofdstuk 4 de geometrische begrenzing van gebieden aangewezen wordt, oftewel voor welk gebied de regels gelden. In hoofdstuk 5 staan de regels voor de milieubelastende activiteiten. Deze regels werken in aanvulling of afwijking op de algemene Rijksregels. In het omgevingsplan worden de Rijksregels niet herhaald.

Wanneer voor het omgevingsplan een andere structuur wordt aangehouden dan de structuur van de ‘Gemeentelijke staalkaarten voor het omgevingsplan’ van de VNG, moeten de artikelen hernoemd worden.

Wanneer een artikel of gedeelte van een artikel slechts voor één of enkele gemeenten geldt, is dit aangegeven door middel van een groene arcering en groene tekst. Gemeenten hoeven alleen de voor hen van toepassing zijnde gedeelten op te nemen. Zwarte tekst is voor alle gemeenten van toepassing. De groen gearceerde tekst moet voor opname in het omgevingsplan verwijderd worden.

In bijlage A worden de bijlagen bij het omgevingsplan benoemd. De artikelsgewijze toelichting die bij het omgevingsplan kan worden opgenomen, is te vinden in bijlage B. Deze artikelsgewijze toelichting betreft een toelichting voor gebruikers in niet-juridische taal.

Deze regels betreffen slechts conceptregels welke als basis gebruikt kunnen worden in het omgevingsplan van de gemeenten. De regels zijn pas geldig op het moment dat ze in het omgevingsplan zijn opgenomen. Tevens dienen deze regels nog gecheckt te worden door een (omgevingsplan)jurist.

Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

Afdeling 4.7 Infrastructuur en openbare ruimte

Artikel 4.6 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodembeheergebieden)

1. Het gehele grondgebied van de regio Noord-Holland Noord is opgenomen in het bodembeheergebied 'Regio NHN'. Dit omvat de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel. Binnen dit bodembeheergebied zijn ook de volgende bodembeheergebieden aangewezen:
    a. Bodembeheergebied 'Oude woongebieden' Gemeenten Alkmaar, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn en Medemblik
    b. Bodembeheergebied 'Aangewezen industriegebieden' Gemeenten Alkmaar, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel
    c. Bodembeheergebied 'Regionale waterkeringen' Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Schagen,
    d. Bodembeheergebied 'Duingebieden' Gemeenten Bergen, Castricum, Den Helder, Schagen en Texel
    e. Bodembeheergebied 'Oostpolder' Gemeente Hollands Kroon

2. De regels met betrekking tot de in het eerste lid genoemde 'bodembeheergebieden' gelden ook voor gereinigde grond, welke van oorsprong afkomstig is uit deze gebieden.
3. De bodembeheergebieden zijn als geometrische informatieobjecten opgenomen in bijlage II bij dit omgevingsplan.

Artikel 4.7 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodemfunctieklassen)

1. De landbodem is ingedeeld in de volgende bodemfunctieklassen:
    a. Landbouw/natuur
    b. Wonen
    c. Industrie
2. De bodemfunctieklassen zijn als geometrische informatieobjecten opgenomen in bijlage II bij dit omgevingsplan.

Hoofdstuk 5 Activiteiten

§ 5.4.2 Saneren van de bodem

Artikel 5.4.19 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het saneren van de bodem.

Artikel 5.4.20 (afdeklaag bij gevoelig gebruik)

1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid moet er een deklaag van minimaal 0,5 m (Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel) 1,0 m (Gemeente Dijk en Waard) dikte worden aangebracht op de volgende locaties:
    a. Nieuw aan te leggen onverharde kinderspeelplaatsen, moes- en volkstuincomplexen wanneer de bovenste 0,5 m van de grond niet voldoet aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur
    b. (Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel) Bestaande aan te leggen onverharde kinderspeelplaatsen, moes- en volkstuincomplexen wanneer het loodgehalte in de bovenste 0,5 m van de grond niet voldoet aan volgende gehalten (voor standaardbodem, uitgedrukt in mg/kg droge stof):
        1. Grote moestuin (>200 m^2): 60 mg/kg d.s.
        2. Volkstuinen en kleine moestuinen: 90 mg/kg d.s.
        3. Plaatsen waar kinderen spelen: 100 mg/kg d.s.
2. Voor het toepassen van grond of baggerspecie in de deklaag gelden de eisen uit artikel 5.4.47 van dit omgevingsplan.

§ 5.4.7 Toepassen van grond of baggerspecie

Artikel 5.4.42 (toepassingsbereik)

Deze paragraaf is van toepassing op het op of in de landbodem toepassen van grond of baggerspecie.

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)

(Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen en Stede Broec)

1. Met het oog op het beschermen van het milieu is het in afwijking van artikel 4.1271, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen met meer dan 10 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout.
2. In aanvulling op het eerste lid is het met het oog op het beschermen van de gezondheid op locaties met een gevoelig gebruik niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen met zintuiglijk aanwezige asbestverdachte materialen.
3. Het tweede lid geldt voor de volgende gebruiken:
    a. Wonen met tuin
    b. Plaatsen waar kinderen spelen
    c. Moestuinen/volkstuinen
    d. Natuur
    e. Landbouw

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)
(Gemeente Dijk en Waard)
1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid is het in afwijking van artikel 4.1271, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan op locaties met een gevoelig gebruik niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen met zintuiglijk aanwezige asbestverdachte materialen.
2. Het eerste lid geldt voor de volgende gebruiken:
    a. Wonen met tuin
    b. Plaatsen waar kinderen spelen
    c. Moestuinen/volkstuinen
    d. Natuur
    e. Landbouw

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)
(Gemeente Texel)
1. Met het oog op het beschermen van het milieu is het in afwijking van artikel 4.1271, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit activiteiten leefomgeving niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen met meer dan
    a. 20 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout met een grootte van 16 mm doorsnee of groter
    b. 10 gewichtsprocent steenachtig materiaal of hout met een grootte van 32 mm doorsnee of groter
2. In aanvulling op het eerste lid is het met het oog op het beschermen van de gezondheid op locaties met een gevoelig gebruik niet toegestaan om grond of baggerspecie toe te passen met zintuiglijk aanwezige asbestverdachte materialen.
3. Het tweede lid geldt voor de volgende gebruiken:
    a. Wonen met tuin
    b. Plaatsen waar kinderen spelen
    c. Moestuinen/volkstuinen
    d. Natuur
    e. Landbouw

Artikel 5.4.46 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen-bevoegdheid maatwerkvoorschriften)
1. Met het oog op het beschermen van de gezondheid en het milieu, kunnen met maatwerk strengere kwaliteitseisen worden voorgeschreven dan de kwaliteitseisen voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem zoals bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving.
2. Met het oog op het beschermen van het milieu en het doelmatig gebruiken van energie en grondstormen, kunnen met maatwerk binnen de bodembeheergebieden zoals gedefinieerd in artikel 4.6 van dit omgevingsplan ruimere kwaliteitseisen worden voorgeschreven dan de kwaliteitseisen voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem zoals bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen en Stede Broec
1. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties die in gebruik zijn als onverharde kinderspeelplaats of moestuincomplex tot een diepte van 0,5 m-mv alleen grond of baggerspecie toegepast die voldoet aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur.
2. De volgende voorwaarde is van toepassing op het eerste lid: de kwaliteit van toe te passen grond moet zijn vastgesteld door middel van een partijkeuring conform AP04.
3. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties met de onderstaande gebruiken alleen grond of baggerspecie toegepast die voor lood voldoet aan de volgende kwaliteitseisen (voor standaardbodem, uitgedrukt in mg/kg droge stof):
    a. Grote moestuin (>200 m^2): 60 mg/kg d.s.
    b. Plaatsen waar kinderen spelen: 100 mg/kg d.s.
4. De volgende voorwaarde is van toepassing op het derde lid: voor de andere stoffen voldoet de grond of de baggerspecie aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving of de regels uit dit omgevingsplan.

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeente Dijk en Waard
1. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties die in gebruik zijn als onverharde kinderspeelplaats of moestuincomplex tot een diepte van 1,0 m-mv alleen grond of baggerspecie toegepast die voldoet aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur.
2. De volgende voorwaarde is van toepassing op het eerste lid: de kwaliteit van toe te passen grond moet zijn vastgesteld door middel van een partijkeuring conform AP04. Hierbij moet in elk geval altijd verplicht onderzoek naar asbest uitgevoerd worden.
3. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties met de onderstaande gebruiken alleen grond of baggerspecie toegepast die voor lood voldoet aan de volgende kwaliteitseisen (voor standaardbodem, uitgedrukt in mg/kg droge stof):
    a. Grote moestuin (>200 m^2): 60 mg/kg d.s.
    b. Plaatsen waar kinderen spelen: 100 mg/kg d.s.
4. De volgende voorwaarde is van toepassing op het derde lid: voor de andere stoffen voldoet de grond of de baggerspecie aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving of de regels uit dit omgevingsplan

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeenten Den Helder en Texel
1. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties die in gebruik zijn als onverharde kinderspeelplaats of moestuincomplex tot een diepte van 0,5 m-mv alleen grond of baggerspecie toegepast die voldoet aan de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur.
2. De volgende voorwaarde is van toepassing op het eerste lid: de kwaliteit van toe te passen grond moet zijn vastgesteld door middel van een partijkeuring conform AP04. Hierbij moet in elk geval altijd verplicht onderzoek naar asbest uitgevoerd worden.

3. Er wordt - in het kader van artikel 5.4.46 lid 1 van dit omgevingsplan - op locaties met de onderstaande gebruiken alleen grond of baggerspecie toegepast die voor lood voldoet aan de volgende kwaliteitseisen (voor standaardbodem, uitgedrukt in mg/kg droge stof):

a. Grote moestuin (>200 m^2): 60 mg/kg d.s.

b. Plaatsen waar kinderen spelen: 100 mg/kg d.s.

4. De volgende voorwaarde is van toepassing op het derde lid: voor de andere stoffen voldoet de grond of de baggerspecie aan de kwaliteitseisen bedoeld in artikel 4.1272, eerste lid, van het Besluit activiteiten leefomgeving of de regels uit dit omgevingsplan

Artikel 5.4.48 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen in oude woongebieden)

Gemeenten Alkmaar, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn en Medemblik

1. Ter plaatse van het bodembeheergebied ‘Oude Woongebieden’ is het - in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan - toegestaan grond en baggerspecie toe te passen waarvoor de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Industrie gelden.
2. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

a) de grond of baggerspecie wordt toegepast onder verhardingen, in wegbermen en extensief gebruikte groenstroken tot een maximale diepte van 2 m

b) de grond of baggerspecie is afkomstig uit het bodembeheergebied ‘Oude Woonkernen’

c) de kwaliteit van de grond is vastgesteld met een (indicatief) onderzoek

Artikel 5.4.49 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen in gebieden met de functie Wonen of Industrie)

1. Ter plaatse van de bodemfunctieklasse Wonen en Industrie is het - in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan - toegestaan grond en baggerspecie toe te passen waarbij de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Wonen gelden, ongeacht de kwaliteitsklasse waarin de ontvangende landbodem is ingedeeld.
2. In aanvulling op lid 1, is het in het bodembeheergebied ‘aangewezen industriegebieden’ (Gemeenten Alkmaar, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel) en onder (spoor)wegen en bermen met de bodemfunctie Industrie toegestaan grond en baggerspecie toe te passen waarbij de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Industrie gelden, ongeacht de kwaliteitsklasse waarin de ontvangende landbodem is ingedeeld.
3. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

a) de grond of baggerspecie is afkomstig uit het bodembeheergebied ‘Regio NHN’

b) de grond of baggerspecie wordt toegepast tot een maximale diepte van 2,0 m

Artikel 5.4.50 (bodem: toepassen van grond afkomstig van OCB-verdachte percelen)

1. Ter plaatse van percelen met OCB-verdachte grond zoals gedefinieerd in bijlage I van dit omgevingsplan is het - in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan - toegestaan grond toe te passen waarbij voor OCB’s de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Industrie gelden, ongeacht de kwaliteitsklasse waarin de ontvangende landbodem is ingedeeld.
2. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:

a) de toe te passen grond is OCB-verdacht zoals gedefinieerd in bijlage I en afkomstig vanuit het bodembeheergebied ‘Regio NHN’

b) de grond of baggerspecie wordt toegepast tot een maximale diepte van 0,5 m

Artikel 5.4.51 (bodem: ophogen van regionale waterkeringen)

Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Schagen,

1. Ter plaatse van het bodembeheergebied 'Regionale waterkeringen' is het - in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan - toegestaan grond en baggerspecie toe te passen waarvoor de kwaliteitseisen voor de kwaliteitsklasse Industrie gelden.
2. De volgende voorwaarden zijn van toepassing:
    a) de grond of baggerspecie is afkomstig uit het bodembeheergebied 'Regio NHN'
    b) de kwaliteit van de grond is vastgesteld met een partijkeuring conform AP04
    c) na ophoging moet minimaal 30 cm teeltlaag met kwaliteitsklasse Landbouw/natuur worden aangebracht of moet de bestaande teeltlaag worden teruggeplaatst

Artikel 5.4.52 (bodem: toepassingseisen in duingebieden)

Gemeenten Bergen, Castricum, Den Helder, en Texel

1. Ter plaatse van het bodembeheergebied 'Duingebieden' gelden in het - in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan – en met het oog op het beschermen van de natuur afwijkende toepassingseisen.
2. Alle grond die wordt toegepast moet duinzand zijn.
3. Lid 2 geldt niet voor civiele en infrastructurele werken.
4. Voor het toepassen van grond afkomstig uit het bodembeheergebied 'duingebieden' dat toegepast wordt in hetzelfde deelgebied gelden de volgende kwaliteitseisen:
    a) PFOA: 7 µg/kg d.s
    b) PFOS en overige PFAS: 3 µg/kg d.s.
5. Lid 4 geldt niet voor het toepassen van grond in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden zoals gedefinieerd in de Omgevingsverordening van de Provincie Noord-Holland.

Artikel 5.4.52 (bodem: toepassingseisen in de Oostpolder)

Gemeente Hollands Kroon

1. Ter plaatse van het bodembeheergebied 'Oostpolder' is het toepassen van zandgrond (lutumpercentage ≤ 8%) op landbouwpercelen ten behoeve van bollenteelt- in het kader van artikel 5.4.46 lid 2 van dit omgevingsplan – en met het oog op het beschermen van de natuur en het cultuurhistorisch landschap niet toegestaan.
2. Lid 1 geldt niet wanneer er door de gemeente Hollands Kroon specifiek toestemming is gegeven voor de toepassing.

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Bijlagen bij het omgevingsplan

Bijlage I bij artikel 1.1, tweede lid, van dit omgevingsplan, begripsbepalingen

Voor de toepassing van dit omgevingsplan wordt verstaan onder:

baggerspecie: baggerspecie als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
berm: verharde of onverharde strook met maximaal 10 meter afstand van de weg- of spoorconstructie ligt, tenzij de berm eerder wordt begrensd door een fysieke afscheiding of eigendomsgrens, tot een diepte van 0,5 meter onder maaiveld;
grond: grond als bedoeld in artikel 1 van het Besluit bodemkwaliteit;
OCB-verdachte grond: Grond uit de bouwvoor tot 0,3 m-mv van percelen waar in de periode 1945 tot 2011 bollenteelt of fruitteelt plaatsvond of waar boomgaarden waren in die periode;
partij: hoeveelheid materiaal die volgens de bij of krachtens het Besluit bodemkwaliteit gestelde regels als partij wordt aangemerkt;

Bijlage II bij hoofdstuk 4 van dit omgevingsplan (verwijzing naar bestanden voor werkingsgebieden)

Artikel	**Noemer**
	Indicatief/exact
	GIO-id
4.6, aanhef en onder a	Gemeenten Alkmaar, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn en Medemblik Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Oude woongebieden’ voor de herkomst en het toepassen van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm
4.6, aanhef en onder b	Gemeenten Alkmaar, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Aangewezen industriegebieden’ voor het toepassen van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm
4.6, aanhef en onder c	Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Schagen, Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Regionale waterkeringen’ voor het toepassen van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm
4.6, aanhef en onder d	Gemeenten Bergen, Castricum, Den Helder, Schagen en Texel Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Duingebieden’ voor de herkomst van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm

	Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Duingebieden’ voor het toepassen van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm
4.6, aanhef en onder e	Gemeente Hollands Kroon Geometrische begrenzing ‘Bodembeheergebied ‘Oostpolder’ voor het toepassen van grond en baggerspecie.
	Exact
	Pm
4.7, aanhef en onder a	Geometrische begrenzing locaties die zijn ingedeeld in de bodemfunctieklasse Landbouw/natuur
	Exact
	pm
4.7, aanhef en onder b	Geometrische begrenzing locaties die zijn ingedeeld in de bodemfunctieklasse Wonen
	Exact
	Pm
4.7, aanhef en onder c	Geometrische begrenzing locaties die zijn ingedeeld in de bodemfunctieklasse Industrie
	Exact
	Pm

Bijlage II bevat de bestandcodes die behoren bij de geometrische begrenzing van de in hoofdstuk 4 opgenomen locaties. Een locatie kan zowel een ‘punt op de kaart’ betreffen als een gebied of zone of een deel van de gemeente. Elke locatie kent een unieke bestandcode, die gekoppeld is aan een kaartbeeld voor die specifieke locatie. De verwijzing naar deze begrenzing dient met een GIO-id in bovenstaande tabel opgenomen te worden. Op de locaties waar dit ingevuld moet worden staat nu nog pm. Dit tekstvak moet in de definitieve versie niet worden overgenomen.

Kenmerk R002-1301407ESM-V03-sss-NL

Artikelsgewijze toelichting

Hoofdstuk 4 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

Afdeling 4.7 Infrastructuur en openbare ruimte

Artikel 4.6 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodembeheergebieden)
Op grond van artikel 5.89o van het Besluit kwaliteit leefomgeving kunnen in een omgevingsplan een of meer bodembeheergebieden worden aangewezen. Voor die gebieden kunnen met een maatwerkregel of maatwerkvoorschrift afwijkende kwaliteitseisen worden gesteld voor het toepassen van grond of baggerspecie op of in de landbodem. Met artikel 4.6 is van die mogelijkheid gebruik gemaakt. De afwijkende kwaliteitseisen zijn geregeld in paragraaf 5.4.7. De bodembeheergebieden zijn als geometrische informatieobjecten opgenomen in bijlage II bij dit omgevingsplan.

Artikel 4.7 (aanwijzing en geometrische begrenzing bodemfunctieklassen)
Met dit artikel wordt invulling gegeven aan artikel 5.89p van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Op grond van dat artikel moet in het omgevingsplan de landbodem worden ingedeeld in bodemfunctieklassen voor het toepassen van grond of baggerspecie. Bij deze indeling is rekening gehouden met de functies die in het omgevingsplan aan de locaties zijn toegedeeld. Dit artikel regelt dat de bodemfunctiekaart onderdeel wordt van het omgevingsplan. De bodemfuncties zijn als geometrische informatieobjecten opgenomen in bijlage II bij dit omgevingsplan.

Hoofdstuk 5 Activiteiten

§ 5.4.2 Saneren van de bodem

Artikel 5.4.19 (toepassingsbereik)
In dit artikel is bepaald dat het saneren van de bodem onder het toepassingsbereik van deze paragraaf valt. De regels in deze paragraaf gelden in aanvulling op / in afwijking van de regels die zijn gesteld in paragraaf 4.121 van het Besluit activiteiten leefomgeving.

Artikel 5.4.20 (afdeklaag bij gevoelig gebruik)
Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen zijn locaties met een gevoelig gebruik. Om de bodemkwaliteit en daarmee ook de volksgezondheid hier te beschermen worden strengere kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden vastgesteld.

Voor *nieuwe* onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen moet altijd een deklaag van 0,5 m (Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel) 1,0 m (Gemeente Dijk en Waard) grond met de klasse Landbouw/natuur wanneer de huidige bodemkwaliteit daar niet aan voldoet. Dat betekent dus dat de kwaliteit van de bodem voorafgaand aan de herinrichting bepalend is of er een deklaag aangelegd moet worden.

(Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Dijk en Waard, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen, Stede Broec en Texel) Op bestaande kinderspeelplaatsen, moes- en volkstuincomplexen wordt alleen een deklaag van 0,5 m aangelegd wanneer de kwaliteitseisen voor lood worden overschreden in de ontvangende boden.

De deklaag moet voldoen aan de toepassingseisen die zijn opgenomen in artikel 5.4.47 van dit omgevingsplan.

§ 5.4.7 Toepassen van grond of baggerspecie

Artikel 5.4.42 (toepassingsbereik)
In dit artikel is het toepassingsbereik van deze paragraaf geregeld. Deze paragraaf is van toepassing op het op of in de landbodem toepassen van grond of baggerspecie.

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)
(Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen en Stede Broec)
In afwijking van de algemene rijksregels staan de gemeenten in grond die toegepast wordt een maximum van 10 gewichtsprocent bodemvreemd materiaal toe wanneer het hout en steenachtig materiaal betreft. Dit betreft een verlaging. Andere materialen mogen sporadisch aanwezig zijn. Ook asbestverdacht materiaal valt onder deze regel en mag dus slechts sporadisch in toe te passen grond aanwezig zijn. Op locaties met een gevoelig gebruik mogen zintuigelijk helemaal geen asbesthoudende materialen aanwezig zijn in grond die wordt toegepast. Onder een gevoelig gebruik worden verstaan:

- Kinderspeelplaatsen
- Moes- en volkstuinen
- Wonen met tuin
- Intensief gebruikt openbaar groen (zoals parken en plantsoenen)

De aanwezigheid van bodemvreemd materiaal is van tevoren niet altijd bekend. De bodemkwaliteitskaart geeft hier geen inzicht in. Een in-situ partijkeuring of bodemonderzoek betreft in wezen altijd een steekproef. Dat betekent dat tijdens de werkzaamheden de hoeveelheid bodemvreemd materiaal hoger kan zijn dan verwacht. Het percentage mag verlaagd worden door middel van zeven of hand-picking. Daarna mag het alsnog worden toegepast. Wanneer het verlagen van het percentage niet wenselijk of mogelijk is, kan de grond niet worden toegepast. Er mag geen extra bodemvreemd materiaal aan de grond worden toegevoegd, ook niet wanneer daarna nog steeds aan de eisen voor de hoeveelheid bodemvreemd materiaal wordt voldaan.

Als asbestverdacht materiaal wordt aangetroffen in grond en baggerspecie, dan moet een aanvullend asbestonderzoek conform de NEN 5707 plaatsvinden, waarmee het gehalte aan asbest kan worden vastgesteld. Bij het aantonen van asbest in de bodem boven de interventiewaarde (100 mg/kg ds gewogen) dient rekening te worden gehouden met maatregelen die moeten worden getroffen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving, eventueel het Besluit asbestwegen en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Het toepassen van sterk met asbest verontreinigde grond (met gehalten hoger dan 100 mg/kg ds gewogen) is niet toegestaan.

Voor asbest is geen kwaliteitseis Landbouw/natuur vastgesteld omdat de interventiewaarde reeds op het niveau van het verwaarloosbaar risico ligt. Grond met gehalten asbest onder de interventiewaarde mag worden beschouwd als niet verontreinigd. Wanneer de landelijke interventiewaarde niet voldoende bescherming biedt, mag een gemeente door middel van maatwerk deze waarde verlagen. In de regio Noord-Holland Noord is hier geen sprake van en wordt er dus geen maatwerk voor asbest opgesteld.

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)
(Gemeente Dijk en Waard)
Volgens het algemene beleid mag asbestverdacht materiaal sporadisch in toe te passen grond aanwezig zijn. Op locaties met een gevoelig gebruik vindt de gemeente het niet wenselijk als er sporadisch asbestverdacht materiaal aanwezig is. Daarom mogen er zintuigelijk helemaal geen asbesthoudende materialen aanwezig zijn in grond die wordt toegepast. Onder een gevoelig gebruik worden verstaan:

- Kinderspeelplaatsen
- Moes- en volkstuinen
- Wonen met tuin
- Intensief gebruikt openbaar groen (zoals parken en plantsoenen)

Als asbestverdacht materiaal wordt aangetroffen in grond en baggerspecie, dan moet een aanvullend asbestonderzoek conform de NEN 5707 plaatsvinden, waarmee het gehalte aan asbest kan worden vastgesteld. Bij het aantonen van asbest in de bodem boven de interventiewaarde (100 mg/kg ds gewogen) dient rekening te worden gehouden met maatregelen die moeten worden getroffen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving, eventueel het Besluit asbestwegen en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Het toepassen van sterk met asbest verontreinigde grond (met gehalten hoger dan 100 mg/kg ds gewogen) is nooit toegestaan.

Voor asbest is geen kwaliteitseis Landbouw/natuur vastgesteld omdat de interventiewaarde reeds op het niveau van het verwaarloosbaar risico ligt. Grond met gehalten asbest onder de interventiewaarde mag worden beschouwd als niet verontreinigd. Wanneer de landelijke interventiewaarde niet voldoende bescherming biedt, mag een gemeente door middel van maatwerk deze waarde verlagen. In de regio Noord-Holland Noord is hier geen sprake van en wordt er dus geen maatwerk voor asbest opgesteld.

Artikel 5.4.45 (bodem: bodemvreemd materiaal)
(Gemeente Texel)
In afwijking van de algemene rijksregels staan de gemeenten in grond die toegepast wordt het maximale percentage bodemvreemde materialen gedeeltelijk verlaagd:

- Van hout en steenachtig materiaal met een grootte van 16 mm doorsnee of groter mag maximaal 20 gewichtsprocent aanwezig zijn in een toe te passen partij
- Van hout en steenachtig materiaal met een grootte van 32 mm doorsnee of groter mag maximaal 10 gewichtsprocent aanwezig zijn in een toe te passen partij

Andere materialen mogen net als in het algemene beleid sporadisch aanwezig zijn. Ook asbestverdacht materiaal valt onder deze regel en mag dus slechts sporadisch in toe te passen grond aanwezig zijn. Op locaties met een gevoelig gebruik mogen zintuigelijk helemaal geen asbesthoudende materialen aanwezig zijn in grond die wordt toegepast. Onder een gevoelig gebruik worden verstaan:

- Kinderspeelplaatsen
- Moes- en volkstuinen
- Wonen met tuin
- Intensief gebruikt openbaar groen (zoals parken en plantsoenen)

De aanwezigheid van bodemvreemd materiaal is van tevoren niet altijd bekend. De bodemkwaliteitskaart geeft hier geen inzicht in. Een in-situ partijkeuring of bodemonderzoek betreft in wezen altijd een steekproef. Dat betekent dat tijdens de werkzaamheden de hoeveelheid bodemvreemd materiaal hoger kan zijn dan verwacht. Het percentage mag verlaagd worden door middel van zeven of hand-picking. Daarna mag het alsnog worden toegepast. Wanneer het verlagen van het percentage niet wenselijk of mogelijk is, kan de grond niet worden toegepast. Er mag geen extra bodemvreemd materiaal aan de grond worden toegevoegd, ook niet wanneer daarna nog steeds aan de eisen voor de hoeveelheid bodemvreemd materiaal wordt voldaan.

Als asbestverdacht materiaal wordt aangetroffen in grond en baggerspecie, dan moet een aanvullend asbestonderzoek conform de NEN 5707 plaatsvinden, waarmee het gehalte aan asbest kan worden vastgesteld. Bij het aantonen van asbest in de bodem boven de interventiewaarde (100 mg/kg ds gewogen) dient rekening te worden gehouden met maatregelen die moeten worden getroffen in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving, eventueel het Besluit asbestwegen en het Arbeidsomstandighedenbesluit. Het toepassen van sterk met asbest verontreinigde grond (met gehalten hoger dan 100 mg/kg ds gewogen) is niet toegestaan.

Voor asbest is geen kwaliteitseis Landbouw/natuur vastgesteld omdat de interventiewaarde reeds op het niveau van het verwaarloosbaar risico ligt. Grond met gehalten asbest onder de interventiewaarde mag worden beschouwd als niet verontreinigd. Wanneer de landelijke interventiewaarde niet voldoende bescherming biedt, mag een gemeente door middel van maatwerk deze waarde verlagen. In de regio Noord-Holland Noord is hier geen sprake van en wordt er dus geen maatwerk voor asbest opgesteld.

Artikel 5.4.46 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen-bevoegdheid maatwerkvoorschriften)
Dit artikel beschrijft de bevoegdheid die de gemeente heeft om maatwerk op te stellen en op grond van welke artikelen en oogmerken dat toegestaan is.
Het doel van verruiming van de kwaliteitseisen is doorgaans het doelmatig gebruik van gebiedseigen grond. Wanneer het algemene beleid gevolgd wordt, kan op sommige locaties lokale grond niet hergebruikt worden en zijn er weinig toepassingsmogelijkheden voor grond die voldoet aan de kwaliteitsklasse Industrie. Ook voor de grond die aan de kwaliteitsklasse Wonen voldoet zijn er minder afzetmogelijkheden. Dat betekent dat deze grond afgevoerd zou moeten worden naar een verwerker of over grote afstanden getransporteerd moet worden. Dit past niet in een duurzaam en circulair grondstromenbeleid.

Het verstrengen van de kwaliteitseisen kan gedaan worden met het oog op het beschermen van de gezondheid van gebruikers van een locatie of het milieu. Denk hierbij aan het verlagen van de kwaliteitseisen voor lood in kinderspeelplaatsen.

De verruimde kwaliteitseisen gelden dus alleen voor grond vanuit de regio Noord-Holland Noord. Opgemerkt wordt, dat dit ook geldt voor gereinigde grond die niet afkomstig is uit de regio.

Wanneer van deze grond niet kan worden aangetoond dat deze afkomstig is uit de regio Noord-Holland Noord, dan gelden bij de toepassing er van de verruimde kwaliteitseisen niet. De kwaliteitseisen die juist strenger zijn dan de algemene kwaliteitseisen gelden juist wel.

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Drechterland, Enkhuizen, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer, Schagen en Stede Broec
Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen zijn locaties met een gevoelig gebruik. Om de bodemkwaliteit en daarmee ook de volksgezondheid hier te beschermen worden strengere kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden vastgesteld door alle gemeenten. Dit is geregeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel.

Alle grond die toegepast wordt op kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot 0,5 m-mv altijd voldoen aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Dit moet worden vastgesteld door middel van een partijkeuring. In de partijkeuring moet in elk geval worden geanalyseerd op alle parameters uit het standaardpakket grond. Door middel van vooronderzoek en een visuele inspectie van de grond moet worden bepaald of er nog andere kritische parameters zijn.

De schadelijke effecten van lood in de bodem op de gezondheid zijn al lange tijd bekend. Uit onderzoek blijkt dat zelfs blootstelling aan lage concentraties lood invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van kinderen. Vooral bij kinderen tussen 0 en 6 jaar kan dit op de lange termijn leiden tot een vermindering van enkele IQ-punten. In lid 3 en 4 van dit artikel zijn daarom strengere eisen opgenomen specifiek voor lood.

Deze nieuwe inzichten onderstrepen het belang van het terugdringen van blootstelling aan lood via de bodem, in het bijzonder voor jonge kinderen. Naar aanleiding van een rapport van het RIVM heeft de landelijke GGD-projectgroep Bodem een gezondheidskundig advies opgesteld. Om de volksgezondheid te beschermen, worden bij het toepassen van grond de regionale kwaliteitseisen voor lood gelijkgesteld aan de risiconormen voor voldoende bodemkwaliteit zoals beschreven in het advies van de GGD.

Volgens de regels uit artikel 5.25 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022), mag een partij grond die voldoet aan de klasse Landbouw/natuur één of twee overschrijdingen van een kwaliteitseis voor enkele individuele parameters bevatten. Hoewel de afwijkende kwaliteitseisen voor lood zoals in dit artikel beschreven hoger liggen dan de kwaliteitseis voor lood voor de klasse Landbouw/natuur, mag het loodgehalte van toe te passen grond op locaties met een gevoelig gebruik deze afwijkende kwaliteitseisen *niet* overschrijden. Dat betekent dat het loodgehalte bij toepassen op moescomplexen nooit hoger mag zijn dan 60 mg/kg d.s. Voor onverharde kinderspeelplaatsen is het maximale loodgehalte in toe te passen grond 100 mg/kg d.s. Deze regels gelden tot 0,5 m-mv.

Voor het gebruik “plaatsen waar kinderen spelen” is het belangrijk om op te merken dat de gemeente hiermee alleen gereguleerde kinderspeelplaatsen bedoeld, zoals speeltuinen en schoolpleinen.

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeente Dijk en Waard
Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen zijn locaties met een gevoelig gebruik. Om de bodemkwaliteit en daarmee ook de volksgezondheid hier te beschermen worden strengere kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden vastgesteld door alle gemeenten. Dit is geregeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel.

Alle grond die toegepast wordt op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot 2,0 m-mv altijd voldoen aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Dit moet worden vastgesteld door middel van een partijkeuring. In de partijkeuring moet in elk geval worden geanalyseerd op alle parameters uit het standaardpakket grond en asbest. Door middel van vooronderzoek en een visuele inspectie van de grond moet worden bepaald of er nog andere kritische parameters zijn.

De schadelijke effecten van lood in de bodem op de gezondheid zijn al lange tijd bekend. Uit onderzoek blijkt dat zelfs blootstelling aan lage concentraties lood invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van kinderen. Vooral bij kinderen tussen 0 en 6 jaar kan dit op de lange termijn leiden tot een vermindering van enkele IQ-punten. In lid 3 en 4 van dit artikel zijn daarom strengere eisen opgenomen specifiek voor lood.

Deze nieuwe inzichten onderstrepen het belang van het terugdringen van blootstelling aan lood via de bodem, in het bijzonder voor jonge kinderen. Naar aanleiding van een rapport van het RIVM heeft de landelijke GGD-projectgroep Bodem een gezondheidskundig advies opgesteld. Om de volksgezondheid te beschermen, worden bij het toepassen van grond de regionale kwaliteitseisen voor lood gelijkgesteld aan de risiconormen voor voldoende bodemkwaliteit zoals beschreven in het advies van de GGD.

Volgens de regels uit artikel 5.25 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022), mag een partij grond die voldoet aan de klasse Landbouw/natuur één of twee overschrijdingen van een kwaliteitseis voor enkele individuele parameters bevatten. Hoewel de afwijkende kwaliteitseisen voor lood zoals in dit artikel beschreven hoger liggen dan de kwaliteitseis voor lood voor de klasse Landbouw/natuur, mag het loodgehalte van toe te passen grond op locaties met een gevoelig gebruik deze afwijkende kwaliteitseisen *niet* overschrijden. Dat betekent dat het loodgehalte bij toepassen op moescomplexen nooit hoger mag zijn dan 60 mg/kg d.s. Voor onverharde kinderspeelplaatsen is het maximale loodgehalte in toe te passen grond 100 mg/kg d.s. Deze regels gelden tot 2 m-mv.

Artikel 5.4.47 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen bij gevoelig gebruik)
Gemeenten Den Helder en Texel
Onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen zijn locaties met een gevoelig gebruik. Om de bodemkwaliteit en daarmee ook de volksgezondheid hier te beschermen worden strengere kwaliteitseisen en toepassingsvoorwaarden vastgesteld door alle gemeenten. Dit is geregeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel.

Alle grond die toegepast wordt op onverharde kinderspeelplaatsen en moestuincomplexen tot 0,5 m-mv altijd voldoen aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Dit moet worden vastgesteld door middel van een partijkeuring. In de partijkeuring moet in elk geval worden geanalyseerd op alle parameters uit het standaardpakket grond en asbest. Door middel van vooronderzoek en een visuele inspectie van de grond moet worden bepaald of er nog andere kritische parameters zijn.

De schadelijke effecten van lood in de bodem op de gezondheid zijn al lange tijd bekend. Uit onderzoek blijkt dat zelfs blootstelling aan lage concentraties lood invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van kinderen. Vooral bij kinderen tussen 0 en 6 jaar kan dit op de lange termijn leiden tot een vermindering van enkele IQ-punten. In lid 3 en 4 van dit artikel zijn daarom strengere eisen opgenomen specifiek voor lood.

Deze nieuwe inzichten onderstrepen het belang van het terugdringen van blootstelling aan lood via de bodem, in het bijzonder voor jonge kinderen. Naar aanleiding van een rapport van het RIVM heeft de landelijke GGD-projectgroep Bodem een gezondheidskundig advies opgesteld. Om de volksgezondheid te beschermen, worden bij het toepassen van grond de regionale kwaliteitseisen voor lood gelijkgesteld aan de risiconormen voor voldoende bodemkwaliteit zoals beschreven in het advies van de GGD.

Volgens de regels uit artikel 5.25 van de Regeling bodemkwaliteit 2022 (Rbk 2022), mag een partij grond die voldoet aan de klasse Landbouw/natuur één of twee overschrijdingen van een kwaliteitseis voor enkele individuele parameters bevatten. Hoewel de afwijkende kwaliteitseisen voor lood zoals in dit artikel beschreven hoger liggen dan de kwaliteitseis voor lood voor de klasse Landbouw/natuur, mag het loodgehalte van toe te passen grond op locaties met een gevoelig gebruik deze afwijkende kwaliteitseisen *niet* overschrijden. Dat betekent dat het loodgehalte bij toepassen op moescomplexen nooit hoger mag zijn dan 60 mg/kg d.s. Voor onverharde kinderspeelplaatsen is het maximale loodgehalte in toe te passen grond 100 mg/kg d.s. Deze regels gelden tot 0,5 m-mv.

Artikel 5.4.48 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen in oude woongebieden)
Gemeenten Alkmaar, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Enkhuizen, Hollands Kroon, Hoorn en Medemblik
In oude woongebieden is de bodemkwaliteit vaak sterk beïnvloed door het jarenlange gebruik van het gebied. Er is daardoor een diffuus verontreinigde laag ontstaan, die geregeld tot in de ondergrond rijkt. Dit blijkt ook uit de bodemkwaliteitskaart. Hieruit blijkt dat de kwaliteitsklasse Industrie geldt tot 2 m – mv voor de zone “Wonen voor 1900” en tot 1 m-mv voor de zones “Wonen Alkmaar 1900-1930” en “Wonen voor 1955”. In al deze zone is de bodemfunctie overwegend Wonen. Daardoor kan de grond bij ontgraven niet in de zone van herkomst worden toegepast, wat de mogelijkheden tot hergebruik beperkt en transport van grond noodzakelijk maakt.

Om de blootstelling aan deze grond te verminderen én praktisch en duurzaam grondverzet te faciliteren, wordt het toegestaan om deze grond binnen hetzelfde oude woongebied toe te passen onder verhardingen, in wegbermen en extensief gebruikte groenstroken. Dit is toegestaan tot 2 m diepte.

Omdat in deze zones de heterogeniteit in de bodemkwaliteitskaart hoog is, moet voor toepassen een indicatief onderzoek worden uitgevoerd om de kwaliteit te bevestigen. Voor de eisen aan dit onderzoek wordt verwezen naar de website van de OD NHN. Wanneer grond uit deze gebieden elders wordt toegepast is een partijkeuring noodzakelijk.

Artikel 5.4.49 (bodem: afwijken van kwaliteitseisen in gebieden met de functie Wonen of Industrie)
Doordat de toepassingseis bepaald wordt door de bodemfunctie én de kwaliteit van de ontvangende bodem zijn de toepassingsmogelijkheden voor grond met de klasse Wonen of Industrie relatief klein. Immers, deze grond kan enkel worden toegepast op locaties waar de bodemfunctie én de bodemkwaliteit minimaal klasse Wonen of Industrie is. Het is echter wel wenselijk om ook deze grond hoogwaardig her te gebruiken. Door de toepassingsmogelijkheden voor deze grond te verruimen, met oog voor risico's die het toepassen van die grond op kan leveren, wordt vormgegeven aan een circulaire en duurzame omgang met grond.

Grond met de klasse Wonen is per definitie geschikt om toe te passen op locaties waar gewoond wordt. Daarom verruimt de gemeente de toepassingseis tot 2,0 m-mv in alle gebieden met de functie Wonen of Industrie naar de kwaliteitseisen voor de functie Wonen. Hierdoor treden er bij het huidige bodemgebruik geen risico's op en worden de toepassingsmogelijkheden voor grond die geclassificeerd is als klasse Wonen vergroot. Dit is geregeld in het eerste lid van dit artikel.

In lid 2 wordt de verruiming voor het toepassen van grond met de kwaliteit beschreven. Dit is toegestaan onder wegen, in wegbermen en onder sporen. Wegbermen kunnen verontreinigd raken door het verkeer op de weg. De beïnvloeding van de wegberm vindt plaats via afspoeling van hemelwater en door atmosferische depositie. Deze beïnvloeding vindt plaats zolang er verkeer over de weg rijdt en is daarmee (redelijk) constant. De wegbermen zijn een voorbeeld van diffuus belaste gebieden. Door de beïnvloeding van de weg wordt in de wegbermen een andere kwaliteit verwacht, voornamelijk van de wegen met de hoogste verkeersintensiteit. Daardoor wordt in bermen van wegen in bebouwd gebied een lagere belasting verwacht dan in bermen van bijvoorbeeld grote doorgaande wegen in het buitengebied zoals Provinciale wegen.

Voor de definitie van berm wordt gebruik gemaakt van de definitie die voor de invoering van de Omgevingswet werd gegeven in het Besluit bodemkwaliteit (artikel 63, lid 5). Hierin staat dat een berm maximaal 10 meter uit de weg ligt, tenzij de berm eerder wordt begrensd door een fysieke afscheiding. Daarnaast hanteert de gemeente voor de verticale begrenzing een diepte van 0,5 m - mv. De definitie van een berm is in dit omgevingsplan opgenomen bij de definities in bijlage I.

Bij wegen en wegbermen is vanwege het gebruik geen tot weinig bodemcontact mogelijk. Het toepassen van grond met de bodemkwaliteitsklasse Industrie, leidt hier daarom niet tot risico's. Om de toepassingsmogelijkheden voor deze grond te verruimen en op die manier invulling te geven aan een circulair grondstromenbeleid, wordt onder alle wegen en in alle wegbermen met de bodemfunctie Industrie toegestaan om grond met de bodemkwaliteitsklasse Industrie toe te passen tot een diepte van 2,0 m-mv.

(Gemeenten Alkmaar, Den Helder, Dijk en Waard, Heiloo, Hollands Kroon, Schagen en Texel)
Naast de toepassing in wegbermen worden de toepassingsmogelijkheden van grond die als klasse Industrie geclassificeerd ook vergroot, door een aantal industriegebieden aan te wijzen waar deze grond toegepast mag worden. De gekozen industriegebieden hebben geen dubbele functie en er zijn ook geen plannen om in de toekomst woningen te realiseren. Hier mag tot 2,0 m-mv klasse Industrie toegepast worden. De begrenzing van deze gebieden is geregeld in artikel 4.6 van dit omgevingsplan.

In lid 3 worden de voorwaarden voor de verruimde toepassingen beschreven. Zo is dit alleen van toepassing als de grond of baggerspecie afkomstig is uit de Regio Noord-Holland Noord en mag deze tot maximaal 2 m diepte worden toegepast.

Artikel 5.4.50 (bodem: toepassen van grond afkomstig van OCB-verdachte percelen)
Ter plaatse van percelen waar bollenteelt of fruitteelt heeft plaatsgevonden of bij boomgaarden zijn vaak bestrijdingsmiddelen toegepast. In het verleden werden hiervoor vaak OCB's gebruikt. OCB's zijn een groep van diverse bestrijdingsmiddelen. Per stof verschilt de datum van eerste toelating en datum van verbod. Het gebruik van de meeste OCB's start doorgaans vanaf de jaren '50. Sinds 2011 zijn alle OCB's verboden. Een groot deel is echter al verboden sinds de jaren '70-'80 en het gebruik van OCB's nam tot de eeuwwisseling sterk af. Op de percelen waar OCB's zijn toegepast zie je echter vaak nog verontreinigingen met OCB's. Doordat er op deze percelen vaak geploegd wordt, komen de verontreinigingen vaak voor in de bovenste 30 cm van de bodem. Dit wordt ook wel de bouwvoor genoemd.

Vanwege de lage normen voor OCB's zoals opgenomen bijlage B van de Regeling Bodemkwaliteit 2022 én de omrekening naar standaardbodem, leidt een beperkte verontreiniging met OCB's vaak tot een classificatie van de grond als klasse Industrie. Dit kan zelfs het geval zijn wanneer de rapportagegrenzen niet of nauwelijks overschreden worden. Dit betekent dat de grond niet toepasbaar is op landbouwpercelen. Echter, de aanwezige verontreiniging geeft met deze gehalten nog geen risico's voor mens of natuur. Door mogelijk te maken dat de grond op (andere) bollenteelt-, fruitteelt- en boomgaardpercelen toegepast kan worden, verspreiden de OCB's zich niet naar percelen zonder OCB's en blijven de landbouwkundige waarden van de grond ook goed benut.

Daarom staat de gemeente toe dat grond die enkel op basis van OCB's geclassificeerd is als klasse Industrie, tot 0,5 m-mv kan worden toegepast op percelen waar bollenteelt, fruitteelt heeft plaatsgevonden in de periode van 1945 tot 2011 of waar boomgaarden waren in die periode. Dit betekent dat er geen andere parameters verhoogd mogen zijn boven de kwaliteitseisen voor de klasse Landbouw/natuur.

Artikel 5.4.51 (bodem: ophogen van regionale waterkeringen)
Gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Dijk en Waard, Drechterland, Heiloo, Hollands Kroon, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Schagen,
Binnen het werkgebied van het Hoogheemraadschap Noorderkwartier (HHNK) komt voortdurend baggerspecie vrij door het op peil houden van de watergangen. Dit onderhoud vindt in elke watergang om de circa 5 tot 10 jaar plaats.

De vrijgekomen baggerspecie wordt, in aflopende voorkeursvolgorde, als volgt verwerkt:

1. Direct naast de watergang op de kant geplaatst (vooral in landelijk gebied)
2. In een weilanddepot, dat grenst aan de watergang en alleen is toegestaan als uit waterbodemonderzoek blijkt dat de baggerspecie “verspreidbaar” is volgens de normen uit de Regeling bodemkwaliteit 2022, bijlage B. (alleen bij grote projecten)
3. Gestort in een doorgangsdepot van het Hoogheemraadschap, meestal wanneer de ruimte ontbreekt om de baggerspecie op de kant te leggen (bijv. nabij bebouwing of gevoelig gebruik). In eigen depots mag de kwaliteit maximaal klasse ‘Industrie’ bedragen
4. Afgevoerd naar een reiniger of stortlocatie bij niet-verspreidbare bagger, die bovendien niet binnen kwaliteitsklasse ‘Industrie’ valt

Wanneer baggerspecie wordt gestort in een doorgangsdepot, ontstaat na indroging en rijping grond met maximaal de klasse Industrie. Aangezien de kwaliteitseisen voor “verspreidbare” baggerspecie gelijk is aan de kwaliteitseisen voor de klasse Industrie óf lager, was de ingenomen baggerspecie ook verspreidbaar. Als er langs de watergang plek was geweest, had deze baggerspecie dus gewoon op de kant gekund. Door ruimtegebrek gaat de baggerspecie echter naar een depot.

Om de regionale waterkeringen op hoogte te brengen is grond noodzakelijk. Ter plaatse van regionale waterkeringen zijn door historisch gebruik heterogeen verspreide verontreinigingen te verwachten. Daarom is het niet duurzaam om op zulke waterkeringen uitsluitend grond toe te passen van klasse Landbouw/natuur. Bovendien is op deze keringen geen begrazing toegestaan, worden er geen groenten geteeld en spelen er geen kinderen. Het blootstellingsrisico bij toepassing van grond in klasse ‘Wonen’ of ‘Industrie’ is daarom nihil.

De gemeenten willen het nuttig gebruik van grond die ontstaan is uit baggerspecie in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap stimuleren. Daarom staan zij toe dat dit soort grond met de kwaliteitsklasse Wonen of Industrie wordt ingezet om waterkeringen op hoogte te brengen, mits:

- De kwaliteit met een partijkeuring is aangetoond
- De aangebrachte laag wordt afgedekt met circa 30 cm teeltlaag
- De teeltlaag minimaal kwaliteitsklasse Landbouw/natuur heeft óf bestaat uit de huidige teeltlaag van de kering

Zo sluit de waterkering aan op het toekomstige gebruik en wordt een nuttige toepassing gerealiseerd tegen minimale maatschappelijke kosten, zonder milieuschade.

Artikel 5.4.52 (bodem: toepassingseisen in duingebieden)

Gemeenten Bergen, Castricum, Den Helder, Schagen en Texel

Om de natuurwaarden in het duingebied te beschermen, mag in deze gebieden alleen duinzand toegepast worden. Civiele en infrastructurele werken zijn uitgezonderd van deze regel. De duingebieden zijn geografisch begrenst in dit omgevingsplan.

In duingebieden in heel Nederland worden verhoogde PFAS-gehalten gemeten op locaties waar dit niet verwacht wordt omdat er geen bronlocatie in de buurt gelegen is. Het vermoeden bestaat dat dit komt door het fenomeen sea spray. Sea spray is het effect dat kleine deeltjes vanuit het water kunnen opstijgen en deze via de lucht landinwaarts gebracht worden. Ook in de regio Noord-Holland-Noord worden in de duingebieden plaatselijk hogere PFAS-gehalten aangetoond dan verder landinwaarts.

De duinen hebben over het algemeen de functie landbouw/natuur. Het maximale toegestane PFAS-gehalte in toe te passen grond bedraagt daarom 1,9 µg/kg d.s. voor PFOA en 1,4 µg/kg d.s. voor PFOS en alle andere PFAS-verbindingen. Daarnaast is een groot gedeelte van het duingebied grondwaterbeschermingsgebied en/of waterwingebied. Hier geldt een toepassingsnorm van de gebiedskwaliteit en indien deze niet bekend is 0,1 µg/kg d.s voor alle PFAS-verbindingen. Daarnaast gelden voor toepassing van grond in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden aanvullende regels van de provincie Noord-Holland (zie ook paragraaf 2.6). Op basis van deze regels is in grondwaterbeschermingsgebieden en waterwingebieden geen verruiming van de toepassingseisen mogelijk. Wanneer kan worden aangetoond dat de PFAS-gehalten in de toe te passen grond lager of gelijk zijn aan de PFAS-gehalten in de grond op locatie van toepassen, mag de grond toegepast worden. Wel geldt een meldplicht bij de provincie Noord-Holland 9 weken voorafgaand aan de toepassing.

Buiten de grondwaterbeschermingsgebieden is een verruiming wel mogelijk. Om hergebruik van duinzand mogelijk te maken wijkt de regio in duingebieden die geen grondwaterbeschermingsgebied of waterwingebied zijn daarom af van de landelijke PFAS-regels uit het Handelingskader PFAS. Wanneer in gebiedseigen duinzand de PFAS-gehalten onder de -toepassingswaarden voor wonen en industrie liggen, mag de grond binnen hetzelfde duingebied worden toegepast.

Om de PFAS-gehalten vast te stellen is een partijkeuring of vastgestelde bodemkwaliteitskaart nodig.

Artikel 5.4.52 (bodem: toepassingseisen in de Oostpolder)
Gemeente Hollands Kroon
De “Oostpolder” is een gebied in de gemeente Hollands Kroon dat grotendeels in gebruik is voor aardappelteelt en natuurgebieden. In het bestemmingsplan voor dit gebied is aangegeven dat het opbrengen van zandgrond (lutumpercentage ≤ 8%) op landbouwpercelen ten behoeve van bollenteelt niet zonder meer is toegestaan. Uitsluitend projectmatige ontwikkeling van permanente bollenteelt wordt onder voorwaarden toegestaan. Voor het toepassen van zandgrond in dit gebied moet contact opgenomen worden met de gemeente Hollands Kroon.

Bijlage 5 Wijzigingen ten opzichte van de voormalige Nota's bodembeheer

In onderstaande tabel is per beleidsonderdeel opgenomen of dit nieuw beleid is, voortgezet beleid of aangepast beleid. Wanneer er sprake is van aangepast beleid wordt ook kort de aanpassing besproken.

Tabel B5 1 Overzicht van onderwerpen en vergelijking met de oude Nota's bodembeheer

Onderwerp	Paragraaf	Voortzetting	Wijziging
Lood: voor de gevoelige gebruiken plaatsen waar kinderen spelen en moestuinen wordt aangesloten bij het GGD-advies.	4.1		Nieuw
Onverharde kinderspeelplaatsen, moes- en volkstuincomplexen: Op deze locaties moet de grond aan de klasse Landbouw/natuur voldoen én daarnaast aan de eisen voor lood.	4.1		Er zijn kleine wijzigingen. Niet in alle gevallen is een partijkeuring naar asbest noodzakelijk.
Oude Woongebieden: de grond uit deze zones mag worden toegepast in de eigen zone.	4.2	✓	
Gebieden met de functie Wonen of Industrie: de toepassingseis in deze gebieden wordt verhoogd naar de klasse Wonen en plaatselijk naar de klasse Industrie.	4.3	✓	
Wegen, sporen en bermen: de toepassingseis wordt verhoogd naar de klasse Industrie.	4.4		Beleid is ongewijzigd maar er is vaker een onderzoek nodig omdat de wegen, sporen en bermen niet zijn opgenomen in de bodemkwaliteitskaart.
Verlaagd percentage voor bodemvreemd materiaal in toe te passen grond.	4.5	Ja, enkel qua formulering aangesloten bij algemeen beleid.	Wijzigingen voor de gemeente Dijk en Waard en Texel.
(Voormalige) bollenteelt-, fruitteelt- en boomgaardpercelen: grond die wordt ontgraven op OCB-verdachte percelen en door middel van een partijkeuring als klasse Industrie is geclassificeerd op basis van de OCB-gehalten, mag op andere OCB-verdachte percelen worden toegepast.	4.6		Grotendeels ongewijzigd. Nauwkeurige definitie van OCB-verdachte periode toegevoegd.
Regionale waterkeringen: aangepaste toepassingseisen	4.7	✓	

Onderwerp	Paragraaf	Voortzetting	Wijziging
Toepassen van grond in duingebieden: enkel duinzand en verruiming voor PFAS	4.8	✓ (duinzand)	Verruiming voor PFAS om hergebruik van duinzand mogelijk te maken.
Toepassen van grond in de “Oostpolder” (gemeente Hollands Kroon): niet zondermeer zand toepassen	4.9	✓	
Voormalige stortplaatsen	5.1		Geen maatwerk meer voorgeschreven vanwege incidenteel voorkomen van deze toepassingen. Kan via maatwerkvoorschrift per locatie geregeld worden.
Ontgraven van grond dieper dan 2 m-mv	5.2	✓	
Eisen aan bodemonderzoeken en partijkeuringen	6.1	✓ (staat op website NHN)	
Geldigheidsduur onderzoeken	6.2		Geactualiseerd.
Data-eisen	6.3	✓ (staat op website NHN)	
Bodemonderzoeken vs. bodemkwaliteitskaarten	6.4		Meer gedetailleerd voorstel voor het vergelijken van onderzoeken en bodemkwaliteitskaarten

In veel van de oude nota’s bodembeheer waren ook een aantal beleidsthema’s opgenomen die niet zijn teruggekomen in deze Handreiking. Dit betreft de volgende thema’s:

- Tijdelijk uitnemen van grond bij ondergrondse infrastructuur en groenvoorzieningen: Hierbij is aangesloten bij het landelijk beleid. De voormalige regels passen niet binnen de mogelijkheden voor maatwerk en zijn daarom niet opgenomen
- Grootschalige bodemtoepassing: de voormalige regels vallen inmiddels binnen het algemene beleid en hoeven dus niet regionaal opgelost te worden
- Melden en onderzoeken kleine partijen grond (kleiner dan 50 m^3): de voormalige regels passen niet binnen de mogelijkheden voor maatwerk en zijn daarom niet opgenomen
- PFAS: Het handelingskader PFAS biedt voor de regio voldoende ruimte om met PFAS-houdende grond om te gaan, met uitzondering van duingebieden. Daarvoor is wel nog specifiek beleid gemaakt